

**BELGISCHE KAMER
VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

49e ZITTINGSPERIODE

GEWONE ZITTING 1998-1999

**HANDELINGEN VAN DE
PLENAIRE VERGADERINGEN**

336 21/04/1999 - voormiddag

**CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE**

49e LÉGISLATURE

SESSION ORDINAIRE 1998-1999

**ANNALES DES
SÉANCES PLÉNIÈRES**

336 21/04/1999 - matin

Sommaire

Mercredi 21 avril 1999, matin - 336

PROJETS DE LOI ET PROPOSITIONS	11849
- projet de loi modifiant la loi du 27 juin 1921 accordant la personnalité civile aux associations sans but lucratif et aux établissements d'utilité publique (1854/1 à 8)	11849
discussion générale	11849
<i>Orateurs : MM. Frédéric, Viseur, Verherstraeten, rapporteur, Sevenhens</i>	
discussion des articles	11852
- projet de loi introduisant un article 80bis dans le Code civil, et abrogeant le décret du 4 juillet 1806 concernant le mode de rédaction de l'acte par lequel l'officier de l'état civil constate qu'il lui a été présenté un enfant sans vie (transmis par le Sénat) (sans rapport) (2065/1)	11852
discussion générale	11852
discussion des articles	11852
- projet de loi modifiant les articles 318 à 323 de la nouvelle loi communale, relatifs à la consultation populaire communale (amendé par le Sénat) (1174/17 et 18)	11852
discussion des articles	11853
- projet de loi modifiant la loi du 30 mars 1994 portant des dispositions sociales (2113/1 et 2)	11853
discussion générale	11853
discussion des articles	11853
- projet de loi visant à réduire la durée de la détention administrative des étrangers en séjour illégal sur le territoire belge (transmis par le Sénat) (sans rapport) (1909/1)	11853
discussion générale	11853
<i>Orateurs : MM. Tavernier, Van Hoorebeke</i>	
discussion des articles	11854
- projet de loi modifiant l'article 77, alinéa 2, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (transmis par le Sénat) (1910/1 et 2)	11854
- proposition de loi de MM. Thierry Detienne, Frans Lozie et Vincent Decrly interprétative de l'article 77, alinéa 2, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (1300/1 et 2)	11854
discussion générale	11854
<i>Orateurs : MM. Van Gheluwe, rapporteur, Van Hoorebeke, Tavernier</i>	

Inhoud

Woensdag 21 april 1999, voormiddag - 336

WETSONTWERPEN EN VOORSTELLEN	11849
- wetsontwerp tot wijziging van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstoogmerk en de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend (1854/1 tot 8)	11849
algemene bespreking	11849
<i>Sprekers : de heren Frédéric, Viseur, Verherstraeten, rapporteur, Sevenhens</i>	
bespreking van de artikelen	11852
- wetsontwerp tot invoeging van een artikel 80bis in het Burgerlijk Wetboek en tot opheffing van het decreet van 4 juli 1806 aangaande de manier van opstelling van de akte waarbij de ambtenaar van de burgerlijke stand constateert dat hem een levenloos kind werd vertoond (overgezonden door de Senaat) (zonder verslag) (2065/1)	11852
algemene bespreking	11852
bespreking van de artikelen	11852
- wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 318 tot 323 van de nieuwe gemeentewet betreffende de gemeentelijke volksraadpleging (geamendeerd door de Senaat) (1174/17 en 18)	11852
bespreking van de artikelen	11853
- wetsontwerp tot wijziging van de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen (2113/1 en 2)	11853
algemene bespreking	11853
bespreking van de artikelen	11853
- wetsontwerp houdende inkorting van de administratieve hechtenis van buitenlanders die illegaal op het Belgische grondgebied verblijven (overgezonden door de Senaat) (zonder verslag) (1909/1)	11853
algemene bespreking	11853
<i>Sprekers : de heren Tavernier, Van Hoorebeke</i>	
bespreking van de artikelen	11854
- wetsontwerp tot wijziging van artikel 77, tweede lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (overgezonden door de Senaat) (1910/1 en 2)	11854
- wetsvoorstel van de heren Thierry Detienne, Frans Lozie en Vincent Decrly tot interpretatie van artikel 77, tweede lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (1300/1 en 2)	11854
algemene bespreking	11854
<i>Sprekers : de heren Van Gheluwe, rapporteur, Van Hoorebeke, Tavernier</i>	

discussion des articles	11855	bespreking van de artikelen	11855
- projet de loi modifiant la loi du 18 septembre 1986 instituant le congé politique pour les membres du personnel des services publics (transmis par le Sénat) (sans rapport) (2105/1)	11855	- wetsontwerp tot wijziging van de wet van 18 september 1986 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de overheidsdiensten (overgezonden door de Senaat) (zonder verslag) (2105/1)	11855
discussion générale	11855	algemene bespreking	11855
discussion des articles	11855	bespreking van de artikelen	11855
- proposition de loi de M. Jef Tavernier modifiant l'article 23 de la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des Chambres fédérales ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques (2043/1 à 5)	11855	- wetsvoorstel van de heer Jef Tavernier tot wijziging van artikel 23 van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de federale Kamer, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen (2043/1 tot 5)	11855
discussion générale	11856	algemene bespreking	11856
<i>Orateur : M. Tavernier</i>			
discussion des articles	11856	bespreking van de artikelen	11856
- projet de loi portant assentiment à l'Accord de partenariat économique, de coordination politique et de coopération entre la Communauté européenne et ses Etats membres, d'une part, et les Etats-Unis mexicains, d'autre part, l'Annexe et l'Acte final, faits à Bruxelles le 8 décembre 1997 (transmis par le Sénat) (2082/1 et 2)	11856	- wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst inzake economisch partnerschap, politieke coördinatie en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Verenigde Mexicaanse Staten, anderzijds, de Bijlage en de Slotakte, gedaan te Brussel op 8 december 1997 (overgezonden door de Senaat) (2082/1 en 2)	11856
discussion générale	11856	algemene bespreking	11856
discussion des articles	11856	bespreking van de artikelen	11856
- projet de loi portant assentiment au Traité d'interdiction complète des essais nucléaires, les Annexes 1 et 2, et le Protocole, faits à New York le 24 septembre 1996 (transmis par le Sénat) (2084/1 et 2)	11856	- wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake een alomvattend verbod op kernproeven, de Bijlagen 1 en 2, en het Protocol, gedaan te New York op 24 september 1996 (overgezonden door de Senaat) (2084/1 en 2)	11856
discussion générale	11856	algemene bespreking	11856
discussion des articles	11856	bespreking van de artikelen	11856
- projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise, d'une part, et le Gouvernement de la République du Kazakhstan, d'autre part, concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Almaty le 16 avril 1998 (transmis par le Sénat) (2086/1 et 2)	11857	- wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Regering van de Republiek Kazachstan, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Almaty op 16 april 1998 (overgezonden door de Senaat) (2086/1 en 2)	11857
discussion générale	11857	algemene bespreking	11857
discussion des articles	11857	bespreking van de artikelen	11857
- projet de loi contenant le quatorzième ajustement du budget général des dépenses de l'année budgétaire 1998 - Section "Coopération au Développement" (15) (sans rapport) (2033/1)	11857	- wetsontwerp houdende veertiende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1998 - Sectie "Ontwikkelingssamenwerking" (15) (zonder verslag) (2033/1)	11857
discussion générale limitée	11857	beperkte algemene bespreking	11857
discussion des articles	11857	bespreking van de artikelen	11857
- proposition de résolution de M. Lode Vanoost et Mme Martine Schüttringer relative aux droits de l'homme dans l'Etat mexicain du Chiapas et à l'application de la clause démocratique de la convention bilatérale conclue entre l'Union européenne et le Mexique (1557/1 à 5)	11857	- voorstel van resolutie van de heer Lode Vanoost en mevrouw Martine Schüttringer betreffende de mensenrechten in de Mexicaanse federale deelstaat Chiapas en de toepassing van de democratische clausule in de bilaterale overeenkomst tussen de Europese Unie en Mexico (1557/1 tot 5)	11857
discussion	11857	bespreking	11857
- proposition de résolution de MM. Alfons Borginon, Olivier Deleuze, Dany Vandebossche et Lode Vanoost relative au processus de paix engagé en Irlande du Nord et à la situation des personnes toujours détenues en Grande-Bretagne et en Irlande (1680/1 à 5)	11857	- voorstel van resolutie van de heren Alfons Borginon, Olivier Deleuze, Dany Vandebossche en Lode Vanoost over het vredesproces in Noord-Ierland en de situatie van de overblijvende gedetineerden in Groot-Brittannië en Ierland (1680/1 tot 5)	11857
discussion	11858	bespreking	11858

- proposition de loi de MM. Lucien Suykens et Hunfred Schoeters modifiant l'article 16 de la loi du 26 juillet 1962 relative à la procédure d'extrême urgence en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique (1719/1 à 4)		- wetsvoorstel van de heren Lucien Suykens en Hunfred Schoeters tot wijziging van artikel 16 van de wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake onteigeningen ten algemene nutte (1719/1 tot 4)
- proposition de loi de M. Servais Verherstraeten modifiant, en ce qui concerne les intérêts dus sur la partie à rembourser de l'indemnité d'expropriation, l'article 18 de la loi du 17 avril 1835 sur l'expropriation pour cause d'utilité publique et l'article 16 de la loi du 26 juillet 1962 relative à la procédure d'extrême urgence en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique (1549/1 à 4)	11858	- wetsvoorstel van de heer Servais Verherstraeten tot wijziging, wat de interessent op het terug te betalen gedeelte van de onteigeningvergoeding betreft, van artikel 18 van de wet van 17 april 1835 op de onteigening ten algemene nutte en artikel 16 van de wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake onteigening ten algemene nutte (1549/1 tot 4)
discussion générale	11858	11858
<i>Orateurs : MM. Meureau, rapporteur, Eerdekkens, Pieters, Van Hoorebeke, Schoeters, Leterme, Viseur, ministre des Finances</i>		<i>Sprekers : de heren Meureau, rapporteur, Eerdekkens, Pieters, Van Hoorebeke, Schoeters, Leterme, Viseur, minister van Financiën</i>
- projet de loi domaniale (2060/1 et 2)	11860	- ontwerp van domaniale wet (2060/1 en 2)
discussion générale	11860	11860
<i>Orateur : M. Schoeters, rapporteur</i>		<i>Spreker : de heer Schoeters, rapporteur</i>
discussion des articles	11860	bespreking van de artikelen
- projet de loi relatif au financement de la construction du nouveau siège de l'OTAN (2071/1 et 2)	11860	- wetsontwerp betreffende de financiering van de constructie van de nieuwe zetel van de NAVO (2071/1 en 2)
discussion générale	11860	11860
discussion des articles	11860	algemene bespreking
- projet de loi relatif à l'application rétroactive des exemptions prévues par les accords de siège avec les organisations internationales intergouvernementales en matière d'impôts sur les revenus et de taxes assimilées aux impôts sur les revenus (2008/1 et 2)	11860	- wetsontwerp met betrekking tot de retroactieve toepassing van de vrijstellingen die zijn bepaald in de zetelakkoorden met de internationale intergouvernementele organisaties inzake inkomenstbelastingen en met de inkomenstbelastingen gelijkgestelde belastingen (2008/1 en 2)
discussion générale	11860	11860
discussion des articles	11860	bespreking van de artikelen
- proposition de loi de M. Rudy Demotte visant à modifier l'article 34, § 1er, 1°. du Code des impôts sur les revenus 1992 (1408/1 à 5)	11861	- wetsvoorstel van de heer Rudy Demotte tot wijziging van artikel 34, § 1, 1°, van het Wetboek van de inkomenstbelastingen 1992 (1408/1 tot 5)
discussion générale	11861	11861
<i>Orateur : M. Meureau, rapporteur</i>		<i>Spreker : de heer Meureau, rapporteur</i>
discussion des articles	11861	bespreking van de artikelen
- proposition de résolution de MM. Didier Reynders et Herman De Croo visant à confier à la Cour des comptes une mission de contrôle du bon emploi par la SNCB des deniers publics (1613/1 à 3)	11861	- voorstel van resolutie van de heren Didier Reynders en Herman De Croo strekkende tot het verlenen, aan het Rekenhof, van een controleopdracht op de aanwending van overheids geld door de NMB's (1613/1 tot 3)
discussion	11861	11861
<i>Orateurs : MM. De Croo, Reynders</i>		<i>Sprekers : de heren De Croo, Reynders</i>

SÉANCE PLÉNIÈRE
MERCREDI 21 AVRIL 1999

MATIN

PRÉSIDENCE de
M. Lenssens

La séance est ouverte à 10.05 heures.

PLENAIRE VERGADERING
WOENSDAG 21 APRIL 1999

VOORMIDDAG

VOORZITTER :
De heer Lenssens

De vergadering wordt geopend om 10.05 uur.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering :

Ministre du gouvernement fédéral présent lors de l'ouverture de la séance :

Van Parys.

De voorzitter : De vergadering is geopend.

La séance est ouverte.

Er zijn berichten van verhinderung ingekomen van de leden :

Les membres suivants sont excusés :

Detienne, wegens ambtsplicht / pour obligation de mandat;

Minne, wegens ziekte / pour raison de santé;

De Crem, Ylief, buitenlands / à l'étranger.

De algemene besprekking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Servais Verherstraeten, rapporteur, verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

La parole est à M. André Frédéric.

M. André Frédéric (PS) : Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, permettez-moi de manifester ma satisfaction à l'égard du présent projet qui, je l'espère, emportera une large adhésion de tous les groupes démocratiques parlementaires.

En effet, le présent texte introduit dans le régime juridique applicable aux ASBL, des améliorations considérables pour ce qui concerne la transparence et le contrôle interne indispensables à un fonctionnement sain et efficace des ASBL. Elles concernent plus spécifiquement les modalités de tenue de la comptabilité des ASBL, modalités qui ont été tempérées pour éviter un coût excessif mais aussi pour permettre aux petites associations de fonctionner comme par le passé. Pour ce point précis, nous souhaitons rendre le ministre attentif à des pratiques qui consisteraient, pour de grosses ASBL, à se scinder en de multiples unités pour échapper aux nouvelles obligations comptables. Cette remarque se situe dans la droite ligne exprimée initialement dans le projet pour ce qui concerne la consolidation des comptes. Consolidation dont nous comprenons et approuvions le principe mais qui, tant dans la pratique qu'auprès des interlocuteurs auditionnés, n'était guère applicable et souhaitable. Pour autant le compromis trouvé, qui tient à la fois

compte des critères de ressources et des critères d'emploi, me paraît satisfaisant pour rencontrer les positions de la plupart des intéressés.

Les améliorations concernent aussi les informations que les ASBL devront tenir à la disposition de leurs membres, autorisant par la même un véritable contrôle démocratique de l'activité de l'association. En suivant cette voie, nous avons une fois encore voulu suivre les recommandations nous adressées par les représentants des ASBL qui, à juste titre, préfèrent renforcer le contrôle interne plutôt que de voir s'accroître l'intervention de personnes tierces à leurs activités. Pour autant, le souci de transparence à l'égard de l'extérieur n'a pas été négligé. Je renvoie à ce propos au contenu du dossier tenu pour chaque ASBL auprès des greffes des tribunaux de 1^{re} instance, mais aussi au fait que la responsabilité des personnes mandatées pour agir au nom de l'ASBL se trouve améliorée. Enfin, les modalités de financement, notamment lorsque l'ASBL fait appel aux dons par appel public, ont été renforcées pour permettre à chacun de ceux dont la générosité a été sollicitée, d'apprecier la destination donnée à leurs dons.

La commission a jugé préférable de ne pas modifier la définition actuellement donnée aux ASBL en ce que le changement du contenu de la notion risquait de compromettre l'application de certains principes dégagés par la jurisprudence relativement au concept d'ASBL. Cette solution certes guidée par la sagesse n'est toutefois pas optimale car, en maintenant un caractère lacunaire aux composantes de l'ASBL, on laisse la porte ouverte à l'interprétation, interprétation dont on

Projets de loi et propositions
Wetsontwerpen en voorstellen

Le président : L'ordre du jour appelle la discussion du **projet de loi modifiant la loi du 27 juin 1921 accordant la personnalité civile aux associations sans but lucratif et aux établissements d'utilité publique (1854/1 à 8)**.

Aan de orde is de besprekking van het **wetsontwerp tot wijziging van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstoogmerk en de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend (1854/1 tot 8)**.

sait qu'elle est régulièrement utilisée par des personnages peu scrupuleux pour, sous des dehors altruistes, contourner l'esprit de la loi. C'est aussi un prix que nous avons accepté de supporter pour permettre au monde associatif de demeurer le poumon de la liberté d'agir et de penser des citoyens.

Je souhaiterais clôturer mon intervention en mentionnant deux points extrêmement positifs pour le monde associatif qui, il faut bien le reconnaître, était frileux à l'égard de la mouture initiale du projet.

1. Pour ce qui concerne la taxe compensatoire des droits de succession, celle-ci auparavant perçue sur l'actif brut des ASBL ne sera dorénavant prélevée que sur la valeur nette de l'actif de ces dernières. Cela signifie concrètement que lorsqu'une ASBL contracte un emprunt pour financer la réalisation du but pour lequel elle a été constituée, elle pourra en déduire les intérêts, ce qui n'était pas le cas auparavant. De plus, lors de la rédaction de l'amendement qui introduit cette modification, nous avons prévu un dispositif qui incitera les fondations privées à recourir à l'émission de certificats ou de titres nominatifs puisque ce sera cet élément qui déterminera la mesure dans laquelle cette fondation pourra imputer sur son actif la charge que représentent ces titres.

2. L'émission par le ministre des Finances d'une circulaire règle le sort fiscal et exonère dans une large mesure les indemnités versées par des associations à leurs bénévoles. Si l'on peut regretter cette systématisation de l'indemnisation dans un secteur qui, par essence, fonctionne grâce à l'engagement gratuit, on doit admettre que la latitude que crée cette circulaire permettra à certaines ASBL de trouver de la main-d'œuvre pour promouvoir et réaliser leurs objectifs et idéaux.

Je souhaiterais terminer en manifestant ma considération à l'ensemble de ceux qui ont oeuvré pour que ce projet soit adopté avant la fin de nos travaux parlementaires et j'émets le souhait que ce texte passe le cap de la procédure parlementaire et qu'il soit opérationnel dès le mois de mai.

Le président : La parole est à M. Jean-Pierre Viseur.

M. Jean-Pierre Viseur (ECOLO-AGALEV) : Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, je ne suis pas d'accord avec l'orateur précédent lorsqu'il se réjouit que ce point ait pu être traité avant la fin de la

législature. A mon avis, il s'agit plutôt d'un travail bâclé. On a légiféré pour légiférer. Il est certain qu'on n'est pas arrivé à trouver les bonnes mesures pour rénover le secteur de l'associatif.

A un certain moment, on a d'ailleurs cru ce projet mort. En effet, à la suite des auditions en commission des représentants des ASBL elles-mêmes, d'un représentant du parquet et d'un représentant de l'administration fiscale, qui tous avaient marqué leur hostilité au projet, le ministre était venu dire qu'il avait l'intention de réduire le projet à l'indispensable qui d'ailleurs faisait consensus, comme par exemple la nationalité des membres des ASBL.

Mais surprise ! A la séance suivante, alors qu'on s'attendait à ce que les membres du cabinet nous exposent les points maintenus dans le projet, on a pu constater le changement de stratégie du ministre et de son cabinet : le projet passerait en entier, mais amendé des quelques points les plus inacceptables. Ces amendements étaient déposés par des parlementaires de la majorité après un long conciliabule dans les couloirs de la commission - signe de tensions entre les différents partis de la majorité. Toutefois, ces amendements furent déposés de façon bizarre puisque le PSC cosigna tous mes amendements. En outre, l'amendement à l'article 25, déposé par le PSC, tendait à la fois à modifier cet article et à le supprimer. Cela démontrait bien qu'un consensus n'existe pas en la matière.

Il est exact que le projet a généralement évolué dans la bonne direction : relèvement du plafond en emplois et en budget, à partir duquel commencent les obligations spéciales des grandes ASBL; inscription de ce seuil dans la loi au lieu de le laisser déterminer par un arrêté royal et suppression de la notion de comptes consolidés. Tous ces amendements allaient dans le bon sens.

Mais l'impression demeure qu'on est en train de légiférer pour le plaisir : parce que quelqu'un a travaillé sur le sujet, il faut dès lors aboutir absolument à une nouvelle loi.

Les obligations administratives seront accrues pour toutes les associations, même petites, en tout cas pour celles qui voudront être en règle avec la loi. Mais il apparaît d'ores et déjà que les contrôles pour poursuivre les autres seront inexistant, faute de moyens, lesquels n'existent déjà pas aujourd'hui pour l'application de la loi actuelle. De toute façon, il serait scandaleux

d'augmenter les moyens de la justice pour tracasser les petites associations, alors que tant d'autres besoins resteront insatisfaits pour pourchasser la grande criminalité.

Ces mesures administratives visent à plus de transparence. Nous avons déjà dit que ce principe doit s'appliquer à tous, y compris à l'associatif. Mais la transparence doit d'abord être interne à l'association. La loi aurait dû en premier lieu renforcer le pouvoir des membres et privilégier le contrôle interne par rapport au contrôle externe. Je me demande en effet qui s'adressera au greffe du tribunal de première instance pour obtenir copie de certains documents "sans autre frais que le droit de greffe", selon les termes du projet, quand on sait que ce droit de greffe est de 30 francs la copie, alors qu'en s'adressant à l'ASBL elle-même, il serait possible de disposer gratuitement des documents - statuts, liste des administrateurs, liste des membres, siège de l'association, etc.

Là où se posent trop souvent des problèmes en matière associative, c'est dans la collecte de fonds, dans l'appel à la générosité du public. C'est là-dessus qu'il aurait été urgent de légiférer. Hélas, le projet est pratiquement muet sur ce chapitre, à part le dépôt des comptes au greffe du tribunal dans le dossier dont question ci-dessus. Mais les grandes associations qui font appel à la générosité du public publient déjà aujourd'hui leurs comptes à l'intention du public afin de le mettre en confiance. Je me demande d'ailleurs qui demanderait des copies des comptes au greffe, à 30 francs la pièce, avant de décider de faire un don à telle ou telle ASBL. C'est de la fausse transparence.

Cela revient finalement à légiférer pour se faire plaisir, en sachant que la loi ne sera que vaguement appliquée, ce qui discrédite nos institutions et l'institution parlementaire en particulier.

ECOLO votera contre ce projet largement inutile, tant pour les associations elles-mêmes que pour une réelle transparence vis-à-vis de leurs membres, du grand public et des autorités de contrôle, même si nous approuvons certaines parties de la loi, dont, notamment, ce qui concerne les fondations privées.

De voorzitter : De heer Servais Verherstraeten heeft het woord.

De heer Servais Verherstraeten (CVP), rapporteur : Mijnheer de voorzitter, zoals gezegd verwijs ik naar het schriftelijk verslag. Toch wil ik een aantal zaken die mijn voorganger hier heeft gezegd tegenspreken.

Servais Verherstraeten

De wetgeving op de VZW's is zeer belangrijk aangezien het op het terrein om 90 000 verenigingen gaat. Dit bewijst dat men nood heeft aan een eenvoudige rechtsvorm. Uit parlementaire onderzoekscommissies is duidelijk gebleken dat er nood was aan meer transparantie. Dat hebben wij trouwens unaniem goedgekeurd. Er moesten ook meer waarborgen voor derden komen evenals een controle op misbruik van de rechtsvorm. Deze drie gouden principes staan natuurlijk tegenover de vrijheid van vereniging. Nadat wij het terrein hadden bestudeerd en iedereen die enige naam en faam genoot in de wereld van de VZW's gehoord, werden door de meerderheid talrijke amendementen ingediend die ook door sommige oppositiepartijen werden goedgekeurd. Hierdoor hebben we een zeer behoorlijk evenwicht bereikt tussen de vrijheid van vereniging, de controle op rechtsmisbruik en de veiligheid van derden. Het siert de regering dat ze constructief heeft meegewerkten om een aantal belangrijke artikelen van haar ontwerp te wijzigen.

De doelstelling was voornamelijk de grote VZW's te pakken. In de commissie zei men dat de lat te hoog werd gelegd. Het ging om het equivalent van 30 voltijdse personeelsleden en om 30 miljoen frank inkomen gekoppeld aan het equivalent van 5 voltijdse personeelsleden. Wij hebben de lat echter bewust zo hoog gelegd. Wij wilden VZW's uitsluiten die wel groot zijn maar reeds via decretale bepalingen of andere wetten onder controle staan. Een *double check* is niet nodig. Dat belast de VZW's alleen overbodig.

Naar mijn mening werden er in dit ontwerp wel waarborgen voor derden gerealiseerd. Ik denk in dat verband aan de uitbreiding van de regels inzake de aansprakelijkheid. Hierdoor worden bestuurders en leden geresponsabiliseerd. Ook de inzage van het dossier op de griffie is belangrijk. Het gaat hierbij niet om de kopies; het is van belang iets te kunnen inzien zodat men bepaalde concrete gegevens kan krijgen.

Belangrijke lacunes in onze wetgeving, bijvoorbeeld inzake het nationaliteits-principe en vooral inzake het centrum van de werkzaamheden in België en de privé-stichting, worden in dit ontwerp verholpen. Ik meen dan ook dat de doelstellingen die aan de basis van dit ontwerp lagen, grotendeels zijn gerealiseerd. Ik deel de kritiek van de vorige spreker niet, te meer daar de reacties op de amendementen op het terrein zeer positief waren. Onze fractie zal dit ontwerp dan ook met overtuiging goedkeuren.

De voorzitter : De heer Luc Sevenhans heeft het woord.

De heer Luc Sevenhans (VL.BLOK) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de wet die vandaag gewijzigd zal worden, heeft betrekking op een materie die een vrij groot aantal verenigingen aanbelangt. Dit wetsontwerp heeft dan ook de nodige aandacht gekregen.

Ik heb de tekst die hier vandaag aan de orde is grondig bestudeerd. Tot mijn grote spijt ben ik tot de bevinding gekomen dat er sprake is van een aantal tekortkomingen en contradictions. Daarnaast werd een aantal overbodige verplichtingen ingevoerd die tekenend zijn voor onze bureaucratie. Bovendien heeft men een reeks zaken gewoon over het hoofd gezien. Als we dan toch iets wijzigen, kunnen we dat beter meteen goed doen.

De doelstellingen van het wetsontwerp zijn uiteraard toe te juichen. Ik lees in dit ontwerp dat de hervorringen tot doel hebben derden een grotere veiligheid te waarborgen, misbruik van de rechtsvorm van de verenigingen te voorkomen alsook de bestaande wetgeving te rationaliseren en te moderniseren zonder afbreuk te doen aan de eenvoud van de regeling. Dit zijn zeer lovenswaardige doelstellingen. De minister van Justitie wijst erop dat de wijziging van de wet van 1921 in hoofdzaak betrekking heeft op vier punten : het waarborgen van een grotere doorzichtigheid op boekhoudkundig vlak voor de grootste VZW's, de aanpassing aan het EG-verdrag, het mogelijk maken van het oprichten van privé-stichtingen en het aanbrengen van een aantal taalcorrecties.

Volgens mij strekt het voorliggend wetsontwerp niet ver genoeg.

Vooreerst worden via dit wetsontwerp een aantal wijzigingen doorgevoerd waarbij een en ander over het hoofd wordt gezien. Artikel 19 bijvoorbeeld wijzigt het artikel 11 van de wet van 1921 in de zin dat voortaan alle aktes, facturen, aankondigingen, bekendmakingen en alle stukken die uitgaan van een VZW, het adres van de maatschappelijke zetel moeten vermelden. Het is weliswaar een kleine wijziging, maar met verstrekkende gevolgen. Immers, tot op heden werd algemeen aanvaard dat de maatschappelijke zetel alleen moest worden vermeld in de publicatie in het Staatsblad en dat voor de overige VZW's op de briefhoofden en andere uitgaande stukken alleen een administratieve zetel moest worden aangeduid. Welnu, volgens het Vlaams Blok moet de regel

die tot op heden van toepassing was, behouden blijven omdat zulks voor sommige verenigingen van groot belang is.

Ik wens dit te illustreren aan de hand van het volgende voorbeeld. Vluchthuizen voor mishandelde vrouwen vermelden in veel gevallen een postbus als administratieve zetel, om te beletten dat een echtgenoot het vluchthuis in rep en roer komt zetten. Door de niet-vermelding van een adres - wat in het wetsontwerp daarentegen wel wordt voorgesteld - maar wel van een postbus, kan rust en stilte bewaard blijven voor de personen voor wie een dergelijke VZW werd opgericht. Hetzelfde geldt voor de anonieme alcoholici.

Dat de verplichte vermelding van de maatschappelijke zetel noodzakelijk is voor de lokalisatie van de VZW is een argument dat geen hout snijdt, aangezien in de statuten die in het Staatsblad worden gepubliceerd, de maatschappelijke zetel sowieso moet worden vermeld. Bij niet-vermelding ervan is men overigens steeds verplicht naam, voornaam, adres en beroep van de bestuurders te vermelden en volgens de voorgestelde wetwijzigingen moeten ook de gegevens van de personen die de VZW kunnen verbinden worden vermeld.

In dit wetsontwerp wordt niet alleen een aantal zaken over het hoofd gezien, maar worden bovendien een reeks overbodige verplichtingen ingevoerd die tekenend zijn voor onze bureaucratische ingesteldheid. Ik zal niet alle verplichtingen in extenso behandelen, maar de kern van de zaak is dat tal van nieuwe bekendmakingen worden opgelegd die zowel het aantal formaliteiten als de kosten doen stijgen.

In dat verband stelde de heer Stevenaert, hoofdgriffier van de rechtbank van eerste aanleg te Oudenaarde, tijdens de hoorzitting de vraag wie gebruik zal maken van al die niet VZW-dossiers en vroeg zich af of het niet aangewezen was de wet van 1921 strikter toe te passen. Een meer effectieve controle door de parketten zou terzake al wonderen kunnen verrichten.

Meer formaliteiten brengen uiteraard meer wetsovertredingen met zich mee. De heer Van Hecke van het Vlaams Studie- en Overlegcentrum vreest terecht dat heel wat VZW's alleen zullen worden opgericht om in aanmerking te komen voor subsidiëring en dat vrijwilligers zullen opteren voor feitelijke verenigingen die door niemand worden gecontroleerd, hetgeen zeker niet de bedoeling kan zijn van dit wetsontwerp.

In dat verband wees de voorzitter van het *Mouvement ouvrier chrétien*, de heer Martou, er tijdens de hoorzitting op dat de wet van 1921 een concretisering is van de grondwettelijke vrijheid van vereniging, die aan geen enkele preventieve maatregel kan worden onderworpen. Hij vroeg zich voorts af of deze nieuwe verplichtingen geen belemmeringen oplegden aan de vrijheid van vereniging.

Vervoegens zijn er blijkbaar ook contradicties in het wetsontwerp geslopen. In een aantal gevallen worden VZW's verplicht hun jaarrekening neer te leggen volgens de boekhoudwetgeving. Dit houdt ook de neerlegging in van de jaarrekening bij de Nationale Bank. In artikel 26 van het wetsontwerp, dat artikel 17 van de wet wijzigt via amendement nummer 20, wordt bepaald dat dit moet gebeuren overeenkomstig de boekhoudwetgeving. Maar in de commentaar las ik dat de neerlegging bij de Nationale Bank niet is verplicht. Ofwel gaat het hier om een verkeerde formulering, ofwel is het een contradictie.

Tot slot is het zo dat het wetsontwerp tekortschiet in een van de belangrijkste doelstellingen, met name de bescherming van de rechten van derden. Wellicht ben ik het vaak oneens met de VU, maar in dit geval moesten de amendementen van de heer Bourgeois worden goedgekeurd. Zeker het subamendement nummer 45 - amendement nummer 20 - ertoe strekkend de drempels van grootte te verlagen van de ondernemingen voor dewelke boekhoudkundige verplichtingen worden opgelegd, teneinde de rechten van derden beter te beschermen.

Het subamendement nummer 46 op amendement nummer 20 strekte ertoe dezelfde grote verenigingen waarvan sprake te verplaatsten niet de kans te geven - de financiële toestand aan commissarissen op te dragen, dit met de bedoeling de rechten van derden te beschermen. Omdat ik voorstander ben van een betere bescherming van de rechten van derden, heb ik deze amendementen goedgekeurd. Ik stelde evenwel tot mijn verbazing vast dat ik de enige was om dat te doen.

Waarom stelt men zich officieel tot doel de rechten van derden te beschermen als amendementen in die zin worden verworpen? Kortom, bij dit wetsontwerp rijzen een aantal vragen.

Mijnheer de minister, ware het niet beter geweest een wet, die reeds meer dan 75 jaar naar behoren functioneert, ongewijzigd te laten? Natuurlijk waren

en zijn er misbruiken. Die zijn er in elke materie. Daarvoor moet geen wetswijziging worden doorgevoerd. Daarvoor moet de wet gewoon worden toegepast.

Een betere fiscale controle is zeer noodzakelijk. Men heeft echter niet de moed gecamoufleerde ondernemingen aan te pakken. Deze staan nochtans gewoon in het Staatsblad.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de Vlaams Elokfractie is van oordeel dat de wet van 1921 een goede wet was, die niet moest worden veranderd. In een ijlttempo wordt nu een wetswijziging doorgevoerd, die heel wat tekortkomingen bevat. Deze wet bevat uiteraard een aantal zeer goede onderdelen. Daarom zullen wij ons bij de stemming ervan onthouden.

Le président : La discussion générale est close.

De algemene bespreking is gesloten.

Nous passons à la discussion des articles.

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan.

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion des articles. (Rgt 66, 4°)

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking van de artikelen. (Rgt 66, 4°) (1854/8)

De Nederlandse tekst van het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp tot wijziging van de wet van 27 juni 1921 waarbij aan de verenigingen zonder winstgevend doel en aan de instellingen van openbaar nut rechtspersoonlijkheid wordt verleend".

- *Les articles 1 à 52 sont adoptés article par article.*

- *De artikelen 1 tot 52 worden artikel per artikel aangenomen.*

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten. Over het geheel zal later worden gestemd.

L'ordre du jour appelle la discussion du projet de loi introduisant un article 80bis dans le Code civil, et abrogeant le décret du 4 juillet 1806 concernant le mode de rédaction de l'acte par lequel l'officier de l'état civil constate qu'il lui a été présenté un enfant sans vie (transmis par le Sénat) (sans rapport) (2065/1).

Aan de orde is de bespreking van het **wetsontwerp tot invoeging van een artikel 80bis in het Burgerlijk Wetboek en tot opheffing van het decreet van 4 juli 1806 aangaande de manier van opstelling van de akte waarbij de ambtenaar van de burgerlijke stand constateert dat hem een levenloos kind werd vertoond (overgezonden door de Senaat) (zonder verslag) (2065/1).**

De algemene bespreking is geopend. Vraagt iemand het woord? (Nee)

De algemene bespreking is gesloten.

La discussion générale est ouverte. Quelqu'un demande-t-il la parole? (Non)

La discussion générale est close.

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan.

Nous passons à la discussion des articles.

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion des articles. (Rgt 66.4)

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking van de artikelen. (Rgt 66, 4°) (2065/1)

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

- *Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.*

- *De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.*

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten. Over het geheel zal later worden gestemd.

L'ordre du jour appelle la discussion du projet de loi modifiant les articles 318 à 323 de la nouvelle loi communale, relatifs à la consultation populaire communale (amendé par le Sénat) (1174/17 et 18).

Aan de orde is de bespreking van het **wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 318 tot 323 van de nieuwe gemeentewet betreffende de gemeentelijke volksraadpleging (geamendeerd door de Senaat) (1174/17 en 18).**

Er wordt geen algemene bespreking in plenaire vergadering gehouden over een wetsontwerp dat door de Senaat naar de Kamer is teruggestuurd, tenzij de Conferentie van voorzitters anders heeft beslist. (Rgt 68)

président

Les projets de loi renvoyés à la Chambre par le Sénat ne font plus l'objet d'une discussion générale en séance plénière, sauf si la Conférence des présidents en décide autrement. (Rgt 68)

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan.

Nous passons à la discussion des articles.

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion des articles. (Rgt 66, 4°) (**1174/17 et 18 - rapport avec les errata mentionnés par la commission**)

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking van de artikelen. (Rgt 66, 4°) (**1174/17 en 18 - verslag met door de commissie vermelde errata**)

De heer Jef Tavernier heeft het woord.

De heer **Jef Tavernier**, voorzitter van de ECOLO-AGALEV-fractie : Mijnheer de voorzitter, het is niet mijn bedoeling het woord te vragen bij de algemene bespreking. Ik wil alleen een opmerking maken over de gewijzigde artikelen.

De belangrijkste wijziging die door de Senaat werd aangebracht, bestaat erin een anomalie in het wetsvoorstel weg te werken. Door het spel van de percentages van de handtekeningen die vereist zijn voor het aanvragen van een gemeentelijke volksraadpleging, was de situatie ontstaan dat in kleinere gemeenten meer handtekeningen nodig had dan in grotere gemeenten. In een gemeente van bijvoorbeeld 15 000 inwoners waren meer handtekeningen vereist dan in een gemeente van 26 000 inwoners.

De Senaat heeft aan dit wetsvoorstel een verbetering aangebracht. Zonder ten gronde op de zaak te willen ingaan, stuit mij in deze procedure tegen de borst dat, tijdens de eerste besprekking van dit wetsvoorstel in de kamercommissie, ik op deze anomalie had gewezen. Alhoewel men de anomalie toegaf, hadden de indieners niet eens de soepelheid van geest om amendementen in die zin te aanvaarden. Pas bij een tweede besprekking, nadat de Senaat in wijsheid en iets meer onafhankelijkheid de zaak had durven bespreken, werd deze anomalie gewijzigd.

Ik betreur deze gang van zaken.

De **voorzitter** : Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

- *L'article 1 est adopté.*

- *Artikel 1 wordt aangenomen.*

- *L'article 2, avec l'erratum, est adopté.*

- *Artikel 2, met erratum, wordt aangenomen.*

- *Les articles 3 à 5 sont adoptés article par article.*

- *De artikelen 3 tot 5 worden artikel per artikel aangenomen.*

- *L'article 6, avec l'erratum, est adopté.*

- *Artikel 6, met erratum, wordt aangenomen.*

- *Les articles 7 et 8 sont adoptés article par article.*

- *De artikelen 7 en 8 worden artikel per artikel aangenomen.*

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten. Over het geheel zal later worden gestemd.

L'ordre du jour appelle la discussion du projet de loi visant à réduire la durée de la détention administrative des étrangers en séjour illégal sur le territoire belge (transmis par le Sénat) (sans rapport) (1909/1).

- *De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.*

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten. Over het geheel zal later worden gestemd.

L'ordre du jour appelle la discussion du projet de loi visant à réduire la durée de la détention administrative des étrangers en séjour illégal sur le territoire belge (transmis par le Sénat) (sans rapport) (1909/1).

Aan de orde is de bespreking van het wetsontwerp houdende inkorting van de administratieve hechtenis van buitenlanders die illegaal op het Belgische grondgebied verblijven (overgezonden door de Senaat) (zonder verslag) (1909/1).

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Jef Tavernier heeft het woord.

De heer **Jef Tavernier**, voorzitter van de ECOLO-AGALEV-fractie : Mijnheer de voorzitter, ik wil niet ingrijpen in de besprekking, maar ik heb wel enkele vragen aan de minister van Binnenlandse Zaken over de toepassing van deze wet.

Deze wet werd op een draftje afgehandeld in de commissie, vandaar dat ik een aantal vragen niet heb kunnen stellen. In dat verband kreeg ik toch graag een antwoord van de minister.

De maximale detentietijd van acht maanden wordt herleid tot vijf maanden, wat door ons als een verbetering wordt beschouwd. Wij stellen echter vast dat de maximumperiode wordt omzeild door na het mislukken van de poging tot repatriëring van een persoon die in een gesloten centrum werd vastgehouden, die persoon terug te brengen naar het gesloten centrum en hem opnieuw in te schrijven. Dit betekent dat als iemand na vijf maanden letterlijk wordt uitgedreven en dit mislukt, die persoon opnieuw wordt vastgehouden en opnieuw een termijn van vijf maanden krijgt opgelegd. Dergelijke praktijk wordt nog steeds toegepast en er bestaat geen duidelijkheid hierover.

Zeer graag zou ik van de minister vernemen of dit wetsontwerp de beëindiging van dergelijke praktijken als doel heeft. Deze bezorgdheid kwam tot uiting in de senaatscommissie ter

evaluatie van de vreemdelingenwet en wij stellen vast dat er nogal wat verschil bestaat tussen de woorden van de minister en de uitgeoefende praktijk.

De voorzitter: De heer Karel Van Hoorebeke heeft het woord.

De heer Karel Van Hoorebeke (VU): Mijnheer de voorzitter, ik steun de vraag van de heer Tavernier in verband met de aanwezigheid van de minister van Binnenlandse Zaken.

Toen wij de wetswijziging bespraken en goedkeurden, was er heel wat commotie over het principe van de administratieve detentie en over de termijn. Men heeft toen gezegd een termijn van acht maanden in aanmerking te nemen en daarna de concrete resultaten te zullen evalueren. Nu werd die termijn herleid tot vijf maanden, wat eigenlijk nog altijd arbitrair is.

Het lijkt mij goed hierover uitvoerig te overleggen met de minister van Binnenlandse Zaken, die ons toelichting zal kunnen geven bij de actuele toestand inzake terugwijzingen, net als over het door de heer Tavernier aangehaalde probleem. Het laten ingaan van een nieuwe termijn is eigenlijk nooit de ratio legis geweest van de wetswijziging die werd doorgevoerd. De minister moet ons hierover duidelijkheid kunnen verschaffen.

De voorzitter: Ik stel voor aan de diensten van de Kamer te vragen de precieze vraag van de heer Jef Tavernier, gesteund door de heer Karel Van Hoorebeke, vandaag nog aan de minister van Binnenlandse Zaken te bezorgen. Gelet op het feit dat de minister hier niet aanwezig kon zijn, stel ik voor hem uitdrukkelijk te vragen op de precieze vraag spoedig een schriftelijk antwoord te verstrekken aan de heren Jef Tavernier en Karel Van Hoorebeke.

(Zie in fine van dit verslag de tekst van het antwoord dat de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken op 22 april 1999 heeft bezorgd)

De heer Jef Tavernier (ECOLO-AGALEV): Mijnheer de voorzitter, ik heb nog een tweede vraag. Zijn volgens de minister de artikelen 74, 5 en 74, 6 van de vreemdelingenwet cumulatief interpreteerbaar? Kan een persoon die eerst acht maanden aan de grens wordt vastgehouden, na afloop van die periode nog eens voor acht maanden worden vastgehouden op het grondgebied? Dit geldt ook voor de periode van vijf maanden natuurlijk.

Voorts vind ik dat wij ons niet tevreden kunnen stellen met een schriftelijk antwoord. De minister moet toch vóór

de stemming een antwoord kunnen geven op deze vragen. U weet dat over een of twee weken ten laatste het parlement wordt ontbonden. Het is misschien sympathiek om een schriftelijk antwoord te vragen, maar ik vind dat wij vóór de stemming van dergelijke wet een antwoord moeten krijgen. Kan dit niet, dan vragen wij nu de aanwezigheid van de minister, evenwel later op de dag.

De voorzitter: Ook uw tweede vraag zal aan de minister worden bezorgd. De minister zal worden gevraagd aanwezig te zijn, indien mogelijk. Als hij niet kan, herhaal ik mijn voorstel voor een schriftelijk antwoord. Als u het via het *Bulletin van vragen en antwoorden* moet doen zult u, gelet op de nakende ontbinding, ook geen antwoord krijgen.

Het belangrijkste lijkt mij, mijnheer Tavernier, dat u een antwoord krijgt op uw precieze vragen naar de interpretatie van de desbetreffende tekst. Of dat schriftelijk gebeurt of vóór de stemming, kan ik u niet garanderen. Anders moet u maar interpelleren, wat uw volste recht is.

De heer Jef Tavernier (ECOLO-AGALEV): Daar ga ik niet mee akkoord, mijnheer de voorzitter. Wij zijn thans bezig met de besprekking van een bepaald wetsontwerp, waarvoor wij de aanwezigheid van de bevoegde minister kunnen vorderen. Ik heb er alle begrip voor dat de minister niet aanwezig is, maar ik wens dat hij op mijn beide vragen vóór de stemming antwoordt.

De voorzitter: Als dat kan, zal dat zo gebeuren.

La discussion générale est close.

De algemene besprekking is gesloten.

Nous passons à la discussion de, articles.

Wij vatten de besprekking van de artikelen aan.

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion des articles. (Rgt 66.4)

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de besprekking van de artikelen. (Rgt 66.4) (1909/1)

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

- *Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.*

- *De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.*

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De artikelsgewijze besprekking is gesloten. Over het geheel zal later worden gestemd.

L'ordre du jour appelle la discussion :

- *du projet de loi modifiant l'article 77, alinéa 2, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (transmis par le Sénat) (1910/1 et 2)*

- *de la proposition de loi de MM. Thierry Detienne, Frans Lozie et Vincent Decroly interprétative de l'article 77, alinéa 2, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (1300/1 et 2).*

Aan de orde is de besprekking van het :

- *wetsontwerp tot wijziging van artikel 77, tweede lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (overgezonden door de Senaat) (1910/1 en 2)*

- *wetsvoorstel van de heren Thierry Detienne, Frans Lozie en Vincent Decroly tot interpretatie van artikel 77, tweede lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (1300/1 en 2).*

De algemene besprekking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Patrick Van Gheluwe, rapporteur, heeft het woord.

De heer Patrick Van Gheluwe (SP), rapporteur: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de bevoegde commissie heeft het wetsontwerp en het wetsvoorstel tijdens haar vergadering van 31 maart jongstleden onderzocht. De staatssecretaris van Veiligheid, Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu verduidelijkte dat het door de Senaat overgezonden wetsontwerp ertoe strekt de onduidelijke formulering van de vigerende tekst te preciseren. Hij vestigde meteen de aandacht op de, zijn inziens, onvoldoende duidelijke omschrijving van het begrip "exploitatie" in het toegevoegde wetsvoorstel.

Namens de indieners van het toegevoegde wetsvoorstel herinnerde de heer Detienne eraan dat het wetsvoorstel

destijds werd ingediend met het doel de interpretatie van het desbetreffende wetsartikel met de notie "hulp en bijstand aan een illegale vreemdeling" te verduidelijken.

De heer Detremmerie onderstreepte dat het wetsontwerp te verkiezen was boven het wetsvoorstel, omdat hij van mening is dat het wetsontwerp meer hypotheses dekt en aan de rechter een zekere interpretatiemarge overlaat.

De vertegenwoordiger van de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken beklemtoonde dat met de wijziging verduidelijkt wordt dat het hoofddoel van het verlenen van hulp en bijstand aan illegale vreemdelingen humanitair moet zijn, terwijl de eventueel secundaire bedoeling perfect economisch van aard kan zijn.

De artikelen 1 en 2, alsmede het volledige wetsontwerp werden zonder bespreking eenparig aangenomen.

De voorzitter : De heer Karel Van Hoorebeke heeft het woord.

De heer Karel Van Hoorebeke (VU) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, waar wij ons thans over buigen, is eigenlijk een reparatiwetgeving. Reeds in 1996 bij de besprekking van de wijzigingen aan de vreemdelingenwet werd over dit thema uitvoerig van gedachten gewisseld. Toen was toenmalig minister Vande Lanotte geenszins bereid tot een humanitaire aanpak van de vreemdelingenproblematiek en botsten al de amendementen in die zin op de zeer strenge houding van de minister, een houding waarvan de regering nog steeds niet is afgeweken.

En toen begon een vaudeville met de uitspraak van de correctionele rechtbank in Brugge die iedereen deed steigeren, maar uiteindelijk deed de rechter niet anders dan de wet die destijds door de meerderheid was goedgekeurd, correct toepassen. Nadien zagen wij allerhande humanitaire oprispingen van de socialisten en christen-democraten, waarna zij ervoor kozen de vigerende wetgeving te "repareren".

Ik onderstreep nogmaals dat de socialistische ministers tot vandaag geen enkel humaan asielbeleid hebben gevoerd. Wij hebben destijds reeds geprotesteerd tegen de administratieve detentie van 8 maanden, omdat ze neerkomt op een feitelijke gevangenzetting van personen die uiteindelijk niets hebben misdaan, behalve dat ze naar ons land zijn gekomen.

Wij staan uiteraard achter dit wetsontwerp. Maar ik wou van de gelegenheid gebruik maken om aan te klagen dat,

wanneer wij reparaties aan een wettekst moeten aanbrengen, dit te wijten is aan het feit dat de oorspronkelijke tekst door het parlement is gejaagd en dat bepaalde wijzigingen het gevolg zijn van het zeer strenge asielbeleid waarbij men geen oog heeft voor een humanitaire benadering en dat vooral door de socialistische ministers is uitgevoerd.

Het is onaanvaardbaar op die manier te werk te gaan. Het gaat immers om mensen. Ik sluit mij aan bij de opmerking van collega Tavernier. Wanneer over zulke belangrijke zaken wordt gesproken, moet dit bij voorkeur gebeuren in aanwezigheid van de bevoegde minister of staatssecretaris.

De voorzitter : De heer Jef Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier, voorzitter van de ECOLO-AGALEV-fractie : Mijnheer de voorzitter, zoals u kan vermoeden, steun ik deze stelling volkomen. Dit wetsontwerp is eigenlijk een blamage voor het werk dat door de regering werd geleverd, gesteund door de meerderheidspartijen. We stellen vast dat zich op het terrein, en niet alleen in de teksten, dagdagelijks onverantwoorde menselijke drama's afspelen omwille van een slecht aangepaste wetgeving en omwille van een zeer twijfelachtige houding die neigt naar vrees voor vreemdelingen of zelfs vreemdelingenhaat.

Le président : La discussion générale est close.

De algemene besprekking is gesloten.

Nous passons à la discussion des articles.

Wij vatten de besprekking van de artikelen aan.

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion des articles. (Rgt 66, 4°)

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de besprekking van de artikelen. (Rgt 66,4) (1910/1)

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

- Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.

- De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De artikelsgewijze besprekking is gesloten. Over het geheel zal later worden gestemd.

L'ordre du jour appelle la discussion du projet de loi modifiant la loi du 18 septembre 1986 instituant le congé politique pour les membres du personnel des services publics (transmis par le Sénat) (sans rapport) (2105/1).

Aan de orde is de besprekking van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 18 september 1986 tot instelling van het politiek verlof voor de personeelsleden van de overheidsdiensten (overgezonden door de Senaat) (zonder verslag) (2105/1).

La discussion générale est ouverte.

De algemene besprekking is geopend.

Quelqu'un demande-t-il la parole ? (Non) La discussion générale est close.

Vraagt iemand het woord ? (Nee) De algemene besprekking is gesloten.

Nous passons à la discussion des articles.

Wij vatten de besprekking van de artikelen aan.

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion des articles. (Rgt 66, 4°)

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de besprekking van de artikelen. (Rgt 66,4) (2105/1)

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

- Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.

- De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De artikelsgewijze besprekking is gesloten. Over het geheel zal later worden gestemd.

L'ordre du jour appelle la discussion de la proposition de loi de M. Jef Tavernier modifiant l'article 23 de la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des Chambres fédérales ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques (2043/1 à 5).

président

Aan de orde is de besprekking van het **wetsvoorstel van de heer Jef Tavernier tot wijziging van artikel 23 van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de federale Kamers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen (2043/1 tot 5).**

De algemene besprekking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Denis D'hondt, rapporteur, verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

Vraagt iemand het woord ?

De heer Jef Tavernier heeft het woord.

De heer **Jef Tavernier**, voorzitter van de ECOLO-AGALEV-fractie : Soms is het belangrijk gelijk te krijgen en niet enkel gelijk te hebben. Dit wetsvoorstel bevat een problematiek die reeds een jaar geleden werd aangekaart, met name op het moment dat men de wetgeving over de controle op de boekhouding van de politieke partijen heeft aangepast.

Toen reeds werd gewezen op de verkeerde wettelijke rol die de bedrijfsrevisoren in verband met de boekhouding van de politieke partijen moesten spelen. De bedrijfsrevisoren zelf hadden gewezen op de onmogelijke situatie waarin ze waren terechtgekomen. Ze waren verantwoordelijk enerzijds, voor het opstellen van de jaarrekeningen en anderzijds, voor de controle op die jaarrekeningen. Het is pas nadat de bedrijfsrevisoren zelf nadrukkelijk die opmerking hadden gemaakt, dat de meerderheid plus één - de traditionele PRL-partner - akkoord ging om een strikte scheiding door te voeren tussen enerzijds, de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur van een partij of van een organistatie voor het opstellen van de jaarrekeningen en anderzijds, de controle op die jaarrekeningen door een onafhankelijk bedrijfsrevisor. Pas na een bepaalde tijd ging die meerderheid ermee akkoord ! Waarschijnlijk zal dit eindelijk worden goedgekeurd, waarvoor mijn dank.

Le **président** : La discussion générale est close.

De algemene besprekking is gesloten.

Nous passons à la discussion des articles.

Wij vatten de besprekking van de artikelen aan.

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion des articles. (Rgt 66, 4°)

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de besprekking van de artikelen. (Rgt 66, 4°) (2043/°)

Aucun amendement n'a été déposé.

Er werden geen amendementen ingediend.

- *Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.*

- *De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.*

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

- *Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.*

- *De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.*

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De artikelsgewijze besprekking is gesloten. Over het geheel zal later worden gestemd.

L'ordre du jour appelle la discussion du **projet de loi portant assentiment à l'Accord de partenariat économique, de coordination politique et de coopération entre la Communauté européenne et ses Etats membres, d'une part, et les Etats-Unis mexicains, d'autre part, l'Annexe et l'Acte final, faits à Bruxelles le 8 décembre 1997 (transmis par le Sénat) (2084/1 et 2).**

Aan de orde is de besprekking van het **wetsontwerp houdende instemming met de Ooreenkomst inzake economisch partnerschap, politieke coördinatie en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Verenigde Mexicaanse Staten, anderzijds, de Bijlage en de Slotakte, gedaan te Brussel op 8 december 1997 (overgezonden door de Senaat) (2082/1 en 2).**

Aan de orde is de besprekking van het **wetsontwerp houdende instemming met de Ooreenkomst inzake economisch partnerschap, politieke coördinatie en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Verenigde Mexicaanse Staten, anderzijds, de Bijlage en de Slotakte, gedaan te Brussel op 8 december 1997 (overgezonden door de Senaat) (2082/1 en 2).**

De algemene besprekking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

M. Albert Gehlen, rapporteur, se réfère à son rapport écrit.

Quelqu'un demande-t-il la parole ? (Non) La discussion générale est close.

Vraagt iemand het woord ? (Nee) De algemene besprekking is gesloten.

Wij vatten de besprekking van de artikelen aan.

Nous passons à la discussion des articles.

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion des articles. (Rgt 66,4)

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de besprekking van de artikelen. (Rgt 66,4) (2084/1)

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

- *Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.*

- *De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.*

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

président

De artikelsgewijze besprekking is gesloten. Over het geheel zal later worden gestemd.

L'ordre du jour appelle la discussion du **projet de loi portant assentiment à l'Accord entre l'Union économique belgo-luxembourgeoise, d'une part, et le Gouvernement de la République du Kazakhstan, d'autre part, concernant l'encouragement et la protection réciproques des investissements, signé à Almaty le 16 avril 1998 (transmis par le Sénat)** (2086/1 et 2).

Aan de orde is de besprekking van het **wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de Regering van de Republiek Kazachstan, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Almaty op 16 april 1998 (overgezonden door de Senaat)** (2086/1 en 2).

De algemene besprekking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

M. Albert Gehlen, rapporteur, se réfère à son rapport écrit.

Quelqu'un demande-t-il la parole ? (Non) La discussion générale est close.

Vraagt iemand het woord ? (Nee) De algemene besprekking is gesloten.

Wij vatten de besprekking van de artikelen aan.

Nous passons à la discussion des articles.

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion des articles. (Rgt 66.4)

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de besprekking van de artikelen. (Rgt 66.4) (2086/1)

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

- *Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.*

- *De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.*

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De artikelsgewijze besprekking is gesloten. Over het geheel zal later worden gestemd.

L'ordre du jour appelle la discussion du **projet de loi contenant le quatorzième ajustement du budget général des dépenses de l'année budgétaire 1998 - Section "Coopération au Développement"** (15) (sans rapport) (2033/1).

Aan de orde is de besprekking van het **wetsontwerp houdende veertiende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1998 - Sectie "Ontwikkelingssamenwerking"** (15) (zonder verslag) (2033/1).

Overeenkomstig artikel 83 van het Reglement wordt in plenaire vergadering een beperkte algemene besprekking gehouden over de wettelijke begrotingen.

Conformément à l'article 83 du Règlement, les budgets légaux font l'objet d'une discussion générale limitée en séance plénière.

La discussion générale limitée est ouverte. Quelqu'un demande-t-il la parole ? (Non)

La discussion générale limitée est close.

De beperkte algemene besprekking is geopend. Vraagt iemand het woord ? (Nee)

De beperkte algemene besprekking is gesloten.

Wij vatten de besprekking van de artikelen aan.

Nous passons à la discussion des articles.

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion des articles. (Rgt 66.4)

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de besprekking van de artikelen. (Rgt 66.4) (2033/1)

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

- *Les articles 1 à 5 sont adoptés article par article.*

- *De artikelen 1 tot 5 worden artikel per artikel aangenomen.*

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De artikelsgewijze besprekking is gesloten. Over het geheel zal later worden gestemd.

L'ordre du jour appelle la discussion de la **proposition de résolution de M. Lode Vanoost et Mme Martine Schüttringer relative aux droits de l'homme dans l'Etat mexicain du Chiapas et à l'application de la clause démocratique de la convention bilatérale conclue entre l'Union européenne et le Mexique** (1557/1 à 5).

(1557/1 à 5).

Aan de orde is de besprekking van het **voorstel van resolutie van de heer Lode Vanoost en mevrouw Martine Schüttringer betreffende de mensenrechten in de Mexicaanse federale deelstaat Chiapas en de toepassing van de democratische clausule in de bilaterale overeenkomst tussen de Europese Unie en Mexico** (1557/1 tot 5).

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66.4)

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de besprekking. (Rgt 66.4) (1557/5)

De besprekking is geopend.

La discussion est ouverte.

Mevrouw Suzette Verhoeven, rapporteur, verwijst naar haar schriftelijk verslag.

Vraagt iemand het woord ? (Nee) De besprekking is gesloten.

Quelqu'un demande-t-il la parole ? (Non) La discussion est close.

Er werden geen amendementen ingediend of hingediend.

Aucun amendement n'a été déposé ou redéposé.

Le vote sur la proposition de résolution aura lieu ultérieurement.

Over het voorstel van resolutie zal later worden gestemd.

L'ordre du jour appelle la discussion de la **proposition de résolution de MM. Alfons Borginon, Olivier Deleuze, Dany Vandebossche et Lode Vanoost relative au processus de paix engagé en Irlande du Nord et à la situation des personnes toujours détenues en Grande-Bretagne et en Irlande** (1680/1 à 5).

Aan de orde is de besprekking van het **voorstel van resolutie van de heren Alfons Borginon, Olivier Deleuze, Dany Vandebossche en Lode Vanoost over het vredesproces in Noord-Ierland en de situatie van de overblijvende gedetineerden in Groot-Brittannië en Ierland** (1680/1 tot 5).

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66.4)

président

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) (1680/5)

La discussion est ouverte.

De bespreking is geopend.

M. Albert Gehlen, rapporteur, se réfère à son rapport écrit.

Quelqu'un demande-t-il la parole ? (Non) La discussion est close.

Vraagt iemand het woord ? (Nee) De bespreking is gesloten.

Aucun amendement n'a été déposé ou redéposé.

Er werden geen amendementen ingediend of heringediend.

Le vote sur la proposition de résolution aura lieu ultérieurement.

Over het voorstel van resolutie zal later worden gestemd.

L'ordre du jour appelle la discussion de la :

- **proposition de loi de MM. Lucien Suykens et Hunfred Schoeters modifiant l'article 16 de la loi du 26 juillet 1962 relative à la procédure d'extrême urgence en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique (1719/1 à 4)**

- **proposition de loi de M. Servais Verherstraeten modifiant, en ce qui concerne les intérêts dus sur la partie à rembourser de l'indemnité d'expropriation, l'article 18 de la loi du 17 avril 1835 sur l'expropriation pour cause d'utilité publique et l'article 16 de la loi du 26 juillet 1962 relative à la procédure d'extrême urgence en matière d'expropriation pour cause d'utilité publique (1549/1 à 4).**

Aan de orde is de bespreking van het :

- **wetsvoorstel van de heren Lucien Suykens en Hunfred Schoeters tot wijziging van artikel 16 van de wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake onteigeningen ten algemene nutte (1719/1 tot 4)**

- **wetsvoorstel van de heer Servais Verherstraeten tot wijziging, wat de interesses op het terug te betalen gedeelte van de onteigeningsvergoeding betreft, van artikel 18 van de wet van 17 april 1835 op de onteigeningen ten algemene nutte en artikel 16 van de wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake onteigeningen ten algemene nutte (1549/1 tot 4).**

Je vous propose de consacrer une seule discussion à ces deux propositions de loi. (*Assentiment*)

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

La parole est à M. Robert Meureau, rapporteur.

M. Robert Meureau (PS), rapporteur : Monsieur le président, je me réfère à mon rapport écrit. Je formulerais toutefois une seule remarque : un débat a eu lieu en commission sur l'opportunité de demander ou non l'avis des Régions. Je pense qu'il était utile de le souligner avant l'ouverture de la discussion générale.

Le **président** : La parole est à M. Claude Eerdekkens.

M. Claude Eerdekkens, président du groupe PS : Monsieur le président, je peux comprendre l'objectif poursuivi par les auteurs de la proposition mais il est toujours extrêmement embarrassant qu'un conflit se pointe à l'horizon avec les Régions et Communautés. Mme Demeester a adressé une réclamation et pour la Région wallonne, M. Van Cauwenbergh émet également un certain nombre d'objections. Si cette loi devait être votée, des recours en annulation sont annoncés devant la Cour d'arbitrage. Nous devons essayer de faire l'économie d'un tel type de conflit. Une concertation eût été évidemment souhaitable.

D'autre part, depuis l'adoption en commission de ce texte, nous sommes harcelés par les intercommunales de développement. En effet, l'Etat fédéral exproprie maintenant très peu, même de moins en moins. Ce sont en fait les Régions qui exproprient et, le plus souvent, les intercommunales de développement. Elles le font dans le but de l'expansion économique, en vertu de la loi de 1973 sur l'expansion économique qui sert donc de soutien aux procédures d'expropriation.

Quand, dans notre pays, on doit mener la bataille de l'emploi en vue de la réduction du chômage, il convient de ne freiner en aucune façon les intercommunales de développement qui s'efforcent de créer des activités économiques ça et là.

Nous manifestons très clairement nos inquiétudes en région wallonne - peut-être est-ce le cas également au nord - et ce, surtout en raison de ce risque considérable de freiner les expropriations.

Par ailleurs, il existe un principe général du droit qui est celui du procès équitable. Il est mentionné, dans cette

proposition, que la partie publique expropriante n'aurait pas les mêmes droits que la partie expropriée dans la procédure. Or - je le répète -, il est un principe général du droit, aussi coulé dans la convention de Rome sur les droits de l'homme, qui est celui du procès équitable.

Nous nous posons donc très sincèrement la question de savoir si nous sommes ou serions en présence d'une procédure équitable. Il pourrait, en effet, y avoir contravention par rapport à la convention de Rome sur les droits de l'homme.

Nous nous interrogeons donc. De nombreux collègues, parmi les formations représentées dans ce parlement, aussi bien de la majorité que de l'opposition, estiment que la consultation du Conseil d'Etat serait peut-être une bonne chose avant de s'aventurer trop loin et peut être de façon irréversible.

Je soumets à la réflexion de la Chambre ces critiques formulées dans un domaine délicat. Malheureusement, il est vrai que nous sommes à quelques jours de la dissolution des chambres.

Je comprends l'impatience légitime des auteurs et leur souhait de faire adopter une proposition. Cela est tout à fait normal.

Mais vu la gravité des conséquences possibles, peut-être aurions-nous intérêt à recevoir très rapidement un avis du Conseil d'Etat et à réexaminer ce texte en commission, la semaine prochaine.

De voorzitter : Ik vestig er de aandacht op dat de regering op dit wetsvoorstel zo-even twee amendementen heeft ingediend.

De heer Dirk Pieters heeft het woord.

De heer Dirk Pieters (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik sluit mij aan bij de opmerkingen van de heer Eerdekkens. Ook in heel wat instellingen in Vlaanderen is naar aanleiding van dit wetsvoorstel ernstige beroering ontstaan. In een aantal intercommunales en gemeenten rijzen heel wat vragen. Ook het comité van de aankoop zelf heeft elementen naar voren gebracht die al verscholen waren in het antwoord van de minister in de discussie in de commissie. Toch hebben wij ons onvoldoende gerealiseerd hoe vergaand dit voorstel is.

De voorzitter : Wij kunnen meteen nog overwegen al dan niet het advies van de Raad van State te vragen.

De heer Karel Van Hoorebeke heeft het woord.

De heer Karel Van Hoorebeke (VU) : Mijnheer de voorzitter, ik steun deze vraag omdat het voorstel van de indieners ver gaat. Ik heb begrip voor het uitgangspunt. De voorbeelden die we hebben, zijn natuurlijk schrijnend. Het is dramatisch wanneer men bij een onteigening in eerste aanleg een vergoeding wordt toegekend en wanneer men die vergoeding volgens een uitspraak in beroep moet terugbetalen, verhoogd met de intresten.

Aan de problematiek van de intresten wordt in het andere voorstel echter tegemoetgekomen. Het wetsvoorstel van de heer Schoeters en consoorten voert echter een ongelijkheid in omdat men de overheid een rechtsmiddel ontneemt dat wel geldt voor de personen die worden onteigend.

Naast het feit dat wij de gewesten daarbij moeten betrekken omdat die onteigeningen meestal door gewestelijke overheden gebeuren - het zijn de intercommunales en de gewesten die het meest zullen worden getroffen - is er nog het probleem van de ongelijkheid. Wij moeten ons meer beraden over de manier waarop de procedure wordt gevoerd in de plaats van een ongelijkheid in het leven te roepen en de onteigende overheid de mogelijkheid te ontnemen een herziening te vragen. Wij moeten uiterst voorzichtig zijn. Ik steun bijgevolg de vraag om het advies van de Raad van State te vragen en het voorstel opnieuw naar de commissie te verzenden teneinde een nieuwe bespreking ten gronde te voeren.

De voorzitter : De heer Hunfred Schoeters heeft het woord.

De heer Hunfred Schoeters (SP) : Mijnheer de voorzitter, ik heb in dit halfraad niets gehoord dat in de commissie niet werd gezegd. De argumenten die vandaag zijn aangehaald, onder meer door de heer Eerdekins, zijn zeker niet terzake. Als dit wetsvoorstel wordt goedgekeurd, zullen de onteigeningen op geen enkele manier worden vertraagd. Tot op het ogenblik van de onteigening verandert er immers niets aan de procedure. Er zijn maar wijzigingen op het ogenblik dat de staat, de gemeente, het gewest of de provincie een eigendom in eigendom heeft genomen. Ik kan de verklaringen die hier vandaag zijn afgelegd, alleen maar interpreteren als een poging om dit voorstel naar de Griekse kalender te verwijzen. Iedereen weet zeer goed dat het voorstel, wanneer het opnieuw naar

de commissie wordt verzonden, tijdens deze legislatuur niet meer kan worden goedgekeurd en dat het ook in een volgende legislatuur niet meer op de agenda zal komen.

De voorzitter : De heer Herman De Croo heeft het woord.

De heer Herman De Croo (VLD) : Mijnheer de voorzitter, het volstaat daarover afspraken te maken.

De heer Hunfred Schoeters (SP) : Mijnheer De Croo, we hadden in de commissie overeenstemming bereikt. Het verbaast mij dan ook dat ik in plenaire vergadering een ander geluid hoor. Om die reden reageer ik.

De heer Herman De Croo (VLD) : Ik reageer op uw reactie.

De voorzitter : De reactie van de heer Schoeters was duidelijk.

De heer Yves Leterme heeft het woord.

De heer Yves Leterme (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik verzekер de heer Schoeters dat ook de CVP-fractie rechtvaardigheid nastreeft. Alleen hebben we na de beëindiging van de werkzaamheden in commissie vastgesteld dat het middel dat nu wordt voorgesteld, zeer ingrijpend is en een procesongelijkheid in het leven roept. Het is dan ook de vraag of het de toetsing aan bepaalde algemene rechtsbeginselen kan doorstaan. Gelet op het waarborgen van de kwaliteit van de wetgeving lijkt het ons aangewezen een bijkomende reflectieperiode in te lassen. Het is natuurlijk jammer dat dit toevallig samenvalt met het einde van de regeerperiode. Toch is het verstandig om ons eventueel volgende week in commissie over dit wetsvoorstel te buigen.

De voorzitter : De heer Hunfred Schoeters heeft het woord.

De heer Hunfred Schoeters (SP) : Mijnheer de voorzitter, er is geen sprake van rechtsongelijkheid. Op het moment dat de vrederechter een bedrag voor een onteigening vastlegt, moet de onteigende overheid zich bezinnen over de vraag of ze het eigendom tegen het vastgelegde bedrag wil ontvreemden of niet. Tot op dat punt is de rechtsgelijkheid verzekerd. Ze komt echter in het gedrang wanneer de overheid na het vervreemden van het eigendom van mening is dat ze in beroep kan gaan en zodoende de onteigende nadien een niet te herstellen nadeel berokkent. Om die reden hebben we dit wetsvoorstel ingediend. Ik blijf

erbij dat het zo snel mogelijk moet worden goedgekeurd teneinde een schrijnende onrechtvaardigheid weg te werken. De overheid berokkent al jaren lang schade aan de burgers van dit land door misbruik te maken van de procedure van urgente.

Le président : La parole est au ministre.

M. Viseur, ministre des Finances : Monsieur le président, je ferai deux remarques.

Première remarque : depuis le début de la discussion, j'ai insisté sur le fait que l'Etat fédéral expropriait de moins de moins. En effet, les procédures d'expropriation sont à présent essentiellement menées par les Régions, les intercommunales et les communes. Dès lors, il me paraissait hasardeux de nous lancer dans l'examen et le vote d'une proposition de loi, qui, bien sûr, relève de la compétence du pouvoir fédéral, mais dont les conséquences pourraient entraîner des difficultés importantes au niveau des Régions et des communes.

Pour le reste, le rapport exprime bien ce que j'ai dit au nom du gouvernement quant à cette proposition.

Deuxième remarque : ce matin, j'ai reçu copie d'une lettre adressée au président de la Chambre par le ministre des Finances et du Budget de la Région flamande. Je vous en lis un passage : "Ik zou u met aandrang willen vragen beide voorstellen voor te leggen aan de Raad van State voor advies volgens artikel 2, paragraaf 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, alvorens ze worden behandeld in de plenaire vergadering. De Raad van State kan dan uitsluitsel geven over de mogelijke schending van het gelijkheidsbeginsel en de mogelijkheid dat het wetsvoorstel een aangelegenheid regelt zoals bepaald in artikel 77 van de gecoördineerde wetten. Indien de Raad van State over geen van de hogervermelde punten bemerkingen heeft, lijkt het mij immers dat er minder kans is dat een aantal betrokken partijen, waaronder de Vlaamse Gemeenschap, een vraag tot vernietiging zullen instellen bij het Arbitragehof omwille van de vermende rechtsongelijkheid."

Nous constatons donc qu'un problème existe. Je pense d'ailleurs que la Région wallonne ferait la même réflexion.

A mon avis, il ne s'agit pas d'un problème de compétence, mais bien d'appréciation des conséquences pratiques que cette proposition de loi peut entraîner.

Autant je pense qu'il faut accélérer les procédures pour corriger certaines situations dramatiques - je pense

notamment à l'application des intérêts légaux lorsque ceux-ci sont supérieurs à ceux du marché -, autant je dois attirer l'attention de la Chambre sur les conséquences qu'en entraînerait l'adoption d'un texte comme celui-ci : on risquerait de rompre l'égalité entre les parties. Comme je l'ai déjà dit en commission, j'estime que l'Etat ne peut pas être traité par les tribunaux de manière moins équitable que n'importe quel autre partie. Je ne veux pas de priviléges pour l'Etat ou les pouvoirs publics, mais connaissant certaines mentalités existant dans le milieu judiciaire, je ne veux pas non plus que l'Etat soit moins bien traité que les autres devant le pouvoir judiciaire.

De voorzitter : Collega's, er is dus geen enkel probleem inzake de bevoegdheid van de federale overheid om in deze materie te "legifereren".

Naast de twee amendementen van de regering heb ik een amendement ontvangen van de heren Pieters, Eerdekins, Arens en Leterme.

Indien er dus amendementen zouden worden aangenomen, zal de Kamer zich morgen niet over die voorstellen kunnen uitspreken. De eindstemming zal dan minstens tot volgende week worden verdaagd.

Gelet ook op het feit dat drie fracties hier aanwezig uitdrukkelijk om het advies van de Raad van State vragen, beslis ik meteen in te gaan op de vraag om bij urgentie dit advies te vragen. Aangezien de Raad van State hier over drie dagen beschikt, kunnen deze voorstellen, samen met de amendementen, begin volgende week, na ontvangst van het advies van de Raad van State, opnieuw in de commissie worden besproken.

Als de commissie beslist een mondeling verslag uit te brengen, wat mogelijk is, kunnen deze voorstellen volgende week nog in openbare vergadering van de Kamer worden behandeld en aangenomen. (*Instemming*)

Aan de orde is de besprekking van het ontwerp van domaniale wet (2060/1 en 2).

L'ordre du jour appelle la discussion du projet de loi domaniale (2060/1 et 2).

De algemene besprekking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Hunfred Schoeters, rapporteur, heeft het woord.

De heer **Hunfred Schoeters** (SP), rapporteur : Mijnheer de voorzitter, ik verwijst naar het schriftelijk verslag dat trouwens heel bondig is.

De voorzitter : De algemene besprekking is gesloten.

La discussion générale est close.

Wij vatten de besprekking van de artikelen aan.

Nous passons à la discussion des articles.

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion des articles. (Rgt 66, 4°) (2060/1)

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de besprekking van de artikelen. (Rgt 66, 4°) (2060/1)

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

- *De artikelen 1 en 2 worden artikel per artikel aangenomen.*

- *Les articles 1 et 2 sont adoptés article par article.*

De artikelsgewijze besprekking is gesloten. Over het geheel zal later worden gestemd.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

L'ordre du jour appelle la discussion du projet de loi relatif au financement de la construction du nouveau siège de l'OTAN (2071/1 et 2).

Aan de orde is de besprekking van het wetsontwerp betreffende de financiering van de constructie van de nieuwe zetel van de NAVO (2071/1 en 2).

De algemene besprekking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

M. Rudy Demotte, rapporteur, se réfère à son rapport écrit.

Quelqu'un demande-t-il la parole ? (Non) La discussion générale est close.

Vraagt iemand het woord ? (Nee) De algemene besprekking is gesloten.

Wij vatten de besprekking van de artikelen aan.

Nous passons à la discussion des articles.

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion des articles. (Rgt 66,4)

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de besprekking van de artikelen. (Rgt 66,4) (2071/1)

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

- *Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.*

- *De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.*

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

De artikelsgewijze besprekking is gesloten. Over het geheel zal later worden gestemd.

L'ordre du jour appelle la discussion du projet de loi relatif à l'application rétroactive des exemptions prévues par les accords de siège avec les organisations internationales intergouvernementales en matière d'impôts sur les revenus et de taxes assimilées aux impôts sur les revenus (2008/1 et 2).

Aan de orde is de besprekking van het wetsontwerp met betrekking tot de retroactieve toepassing van de vrijstellingen die zijn bepaald in de zetelakkoorden met de internationale intergouvernementele organisaties inzake inkomstenbelastingen en met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen (2008/1 en 2).

De algemene besprekking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De heer Yves Leterme, rapporteur, verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

Vraagt iemand het woord ? (Nee) De algemene besprekking is gesloten.

Quelqu'un demande-t-il la parole ? (Non) La discussion générale est close.

Wij vatten de besprekking van de artikelen aan.

Nous passons à la discussion des articles.

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion des articles. (Rgt 66,4)

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de besprekking van de artikelen. (Rgt 66,4) (2008/1)

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

- *Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.*

- *De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.*

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

voorzitter

De artikelsgewijze besprekking is gesloten. Over het geheel zal later worden gestemd.

Aan de orde is de besprekking van het **wetsvoorstel van de heer Rudy Demotte tot wijziging van artikel 34, § 1, 1°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (1408/1 tot 5).**

L'ordre du jour appelle la discussion de la **proposition de loi de M. Rudy Demotte visant à modifier l'article 34, § 1er, 1°, du Code des impôts sur les revenus 1992 (1408/1 à 5).**

De algemene besprekking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

La parole est à M. Robert Meureau, rapporteur.

M. Robert Meureau (PS), rapporteur : Monsieur le président, je m'en réfère à mon rapport écrit.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (*Nee*) De algemene besprekking is gesloten.

Quelqu'un demande-t-il encore la parole ? (*Non*) La discussion générale est close.

Wij vatten de besprekking van de artikelen aan.

Nous passons à la discussion des articles.

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion des articles. (Rgt 66, 4°) **(1408/5)**

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de besprekking van de artikelen. (Rgt 66, 4°) **(1408/5)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 34, § 1, 1°, en 39 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992".

L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de loi visant à modifier les articles 34, § 1er, 1°, et 39 du Code des impôts sur les revenus 1992".

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

- *D'artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.*

- *Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.*

De artikelsgewijze besprekking is gesloten. Over het geheel zal later worden gestemd.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

Aan de orde is de besprekking van het **voorstel van resolutie van de heren Didier Reynders en Herman De Croo strekkende tot het verlenen, aan het Rekenhof, van een controleopdracht op de aanwending van overheidsgeld door de NMBS (1613/1 tot 3).**

L'ordre du jour appelle la discussion de la **proposition de résolution de MM. Didier Reynders et Herman De Croo visant à confier à la Cour des comptes une mission de contrôle du bon emploi par la SNCB des deniers publics (1613/1 à 3).**

De commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven stelt voor dit voorstel van resolutie te verwijderen.

La commission de l'Infrastructure, des Communications et des Entreprises publiques propose de rejeter cette proposition de résolution.

Overeenkomstig artikel 72quater van het Reglement, spreekt de plenaire vergadering zich uit over dit voorstel tot verwijdering na de rapporteur en de indieners van het voorstel van resolutie te hebben gehoord.

Conformément à l'article 72quater du Règlement, l'assemblée plénière se prononce sur cette proposition de rejet après avoir entendu le rapporteur et les auteurs de la proposition de résolution.

De besprekking is geopend.

La discussion est ouverte.

De heer Julien Van Aperen, rapporteur, verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

Vraagt iemand het woord ?

De heer Herman De Croo heeft het woord.

De heer **Herman De Croo (VLD) :** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de bekwaame spoed met dewelke onze voorzitter de negentien voorgaande punten van de agenda ter besprekking heeft voorgelegd, biedt mij de mogelijkheid, zonder te veel misbruik te willen maken van de aandacht van deze Kamer, een tikkeltje langer bij dit onderwerp te verwijlen.

Collega's, het gebeurt niet elke dag dat in deze Kamer de stemming tot verwijdering van een resolutie opnieuw ter besprekking wordt voorgelegd. Deze minder voorkomende procedure wordt toegepast omdat het hier een eerder ongewone aangelegenheid betreft.

Het verslag van collega Julien Van Aperen, dat voordeelkundig en uitgebreid het lange verloop van de door collega Reynders en mijzelf ingediende resolutie behandelt, geeft aan de Kamer alle nuanceringen en standpunten die terzake in de commissie werden uitgesproken of ingenomen. Inderdaad, jaren geleden reeds hebben een aantal collega's en ikzelf gevraagd, geprobeerd, aangedrongen binnen en buiten deze Kamer, om de belangrijkste publieke vennootschap, de NMBS, te kunnen doorlichten. Ik moet uw aandacht vestigen op het feit dat sedert tien jaar ongeveer die maatschappij een aantal voordelen van structurele aard heeft ontvangen, die ik heel kort zal opsommen.

Bij de programlawet van 1988, *Dehaene regnante* als opvolger van een regering met de liberalen - dat is een waarheid als een koe - werd een nieuwe techniek van financiering toegelaten, namelijk het verkopen van door de Staat betaald rollend materiaal, het innen van die gelden door de NMBS en het terug inhuren op kosten van de Staat - wat nogal subtiel is - van hetzelfde materiaal. De fameuze *lease and rent back*, opgestart met de programlawet van 1988 - dus niet onder de verantwoordelijkheid van De Croo - heeft ongeveer 63 miljard frank "vers geld" aan de NMBS geschonken.

Een andere niet onbelangrijke maatregel om die maatschappij financiële middelen te bezorgen is het schenken, nogmaals, aan de NMBS van alle onroerende eigendommen die vroeger eigendom waren van de Staat.

Ze werden de maatschappij uiteraard niet pro forma geschonken maar precies om er enkele te kunnen realiseren. Het ging hier om een belangrijke schenking en bron van inkomsten voor de maatschappij, ter waarde van ettelijke miljarden franken. De onroerende goederen werden soms in dubieuze omstandigheden verkocht, minstens pro fisco. Ik verwijst naar de plaats aan het station Luxemburg waar vandaag de gebouwen en bureaus van het Europees Parlement zijn opgetrokken.

Een derde belangrijk cadeau van de wetgever aan de maatschappij kwam opnieuw tot stand als een klein artikel in een programlawet. In 1995 creëerde men voor deze naamloze vennootschap, als enige van de ± 127 000 in ons land bekende NV's, de mogelijkheid om kapitaalverhogingen bij wet gedeeltelijk jaarlijks te gebruiken om verliezen af te schrijven.

De vierde techniek die deze maatschappij heeft benut was het oprichten van de HST-financière, de financieringsmaatschappij voor de TGV. Deze maatschappij telt geen enkel personeelslid en heeft geen enkele andere functie dan die van brievenbus-NV. Toch heeft ze 40 miljard frank van de schulden van de spoorwegen in haar boeken overgenomen.

Deze vier punten tonen aan dat de NMBS een heel speciale plaats inneemt in ons land. Op bladzijde 3 van het verslag van de heer Van Aperen heb ik een tabel laten opnemen waaruit duidelijk blijkt dat de NMBS voor ongeveer 30 miljard frank eigen inkomsten heeft en voor ongeveer 95 miljard frank andere inkomsten verkrijgt. De heer Schouppe, de afgevaardigd beheerder, heeft gezegd dat de tabel niet juist is. Hoewel de heer Van Aperen alles zeer oordeelkundig en vlijtig genoteerd heeft, heeft hij van de heer Schouppe geen enkel argument gehoord om het onbetwistbare feit te weerleggen dat het zakencijfer van de NMBS voor drie vierde uit andere middelen bestaat dan de opbrengst van het vervoer van personen - de hoofdtaak van deze maatschappij - en goederen.

Een laatste incisieve opmerking heeft betrekking op twee wetten die van belang zijn voor dit alles. Ten eerste is er de wet van 21 maart 1991 op de zogenaamde publieke NV's. Hierin wordt op astucieuze wijze bepaald dat alleen een controle op de taken van openbaar nut kan worden gehouden en niet op de taken die niet van openbaar nut zouden zijn, ook niet door het Rekenhof. Hierdoor kon de maatschappij aan "filialitis" doen en vlijtig een groot aantal maatschappijen tot stand brengen. Uiteraard ontsnappen deze maatschappijen dank zij de wet van 1991 aan elke controle van het Rekenhof, hoe goed georganiseerd ook.

Wij kennen die situatie, wij krijgen er geen cijfers over en we vernemen niets in de rapporten. Daarom hebben wij in 1995 in de Kamer van volksvertegenwoordigers een vraag tot het oprichten van een onderzoekscommissie ingediend.

Immers, wanneer wekelijks - via diverse kanalen - ongeveer 2 miljard frank aan een belangrijke maatschappij wordt gegeven, dan heeft men toch het recht na te gaan op welke wijze dit belastinggeld wordt aangewend. De meerderheid van de leden van de commissie voor de Infrastructuur liet ons echter aanvoelen dat wij terzake geen kans maakten.

Terloops gezegd, deze aangelegenheid sleept al meer dan vier jaar aan en heeft aldus niets te maken met electorale bedoelingen.

Hoe dan ook, wij hoorden geen echo op onze signalen en na heel wat vragen te hebben gesteld over de geheimdoening aangaande het management van betrokken maatschappij, trachten wij nieuwe taken toe te vertrouwen aan het Rekenhof, via de wet van 10 maart 1998 die in deze Kamer eenparig werd goedgekeurd. Ik voeg er meteen aan toe dat zelfs de voorbereidende werken, voorafgaand aan vooroemde wet, in consensus verliepen, wat onmiskenbaar aan de uiteindelijke wet een belangrijk substraat verleent. Trouwens, een van de eerste toepassingen van deze wet op de nieuwe taken van het Rekenhof, zou slaan op het management van de NMBS en de HST-Financière.

Deze wet stelde het parlement in staat opdrachten te geven aan het Rekenhof omtrent de fameuze drie E's : *Economy* of zuinigheid, *Efficiency* of doelmatigheid, *Effectiveness* of doeltreffendheid.

... aan de eenparige beslissing van de Kamer en aan de voorbereidende werken, dienden de heer Reynders en ikzelf vorig jaar een resolutie in die enkel tot doel had de wet die eenparig werd goedgekeurd, uiteindelijk toe te passen.

Welnu, voornoemde resolutie maakte alles mee wat een resolutie kan overkomen, in de zin dat zij werd onderworpen aan besprekingen in de commissie, hearings met de directie van de spoorwegen, commentaar van de hoge leiding van het Rekenhof, aparte vergaderingen in subcommissies. De heer Reynders en ik hebben werkelijk alles ondernomen en ten slotte hebben wij onze resolutie, via een amendement dat mee werd ondertekend door de heer Van Hoorebeke, geminimaliseerd, i.e. een houdend met alle opmerkingen en reacties van het Rekenhof.

In fine van de lijdensweg van deze resolutie, na gedurende vier of vijf jaar enkel en alleen te hebben getracht wat duidelijkheid te krijgen omtrent de perikelen van de geldopslorpende NMBS - en ik zwijg over haar huidige dienstverlening - merkten wij dat zowel de heer Schouppe, afgevaardigd-beheerder, als minister Daerden de commissie verzocht om onze afgeslakte en van alle politieke bijbedoelingen ontdane resolutie te verwerpen, wat uiteraard gebeurde met 9 stemmen tegen 6.

Tot op dat ogenblik wou de directie van de NMBS terzake niet weten van enige transparantie of controle.

In de tussentijd ontstonden nieuwe feiten. Op basis van de wet van 21 maart 1991 bloeide en groeide de "filialitis" bij de NMBS. Er brak een nieuwe fase aan. De NMBS ging op "schattenjacht", niet ter bevordering van het reizigersvervoer van het binnenlands verkeer, niet om het marktaandeel van het goederenvervoer te verhogen - dit zou de zware druk op onze wegen enigszins verlichten -, en evenmin voor de verbetering van het comfort of het stipt rijden van onze treinen. De NMBS ging op "schattenjacht" in het buitenland. De NMBS kocht de Duitse failliete maatschappij THL, waarvan tot op heden de aankoopsprijs niet werd bekendgemaakt. Het driedubbele van de tweede aanbieder van 2 miljard is een volgens mij realistische benadering. De NMBS kocht een maatschappij in Nederland en kocht enkele dagen geleden een participatie in een Engelse maatschappij. Dat gebeurt door de NMBS rechtstreeks, onder de benaming ABX.

Tijdens de interpellaties die hierover op 1 april 1999 werden gehouden, werd vanwege de meerderheid een kleine ouverture verwacht. De heer Vanvelthoven, zeer aandachtig toehoorder toen wij een aantal maanden geleden de urgentie voor onze motie vroegen, aanvaardde de materie opnieuw te herbekijken. De argumenten die wij hiertoe aanbrachten, waren volgens ons van democratische aard en hadden tot doel klarheid op de zaak te werpen. Ook de heer Vanvelthoven was de mening toegedaan dat in deze zaak niet dezelfde raadsheren die het dossier van het Rekenhof behandelen, deze opdracht kunnen krijgen. Kunnen de bedragen, die werden geciteerd, worden nagetrokken ? Is het juist dat de heer Schouppe een aantal mandaten vervult ? Kan dit alles ernstig worden onderzocht ?

Mijnheer de voorzitter, collega's, de Kamer is zich niet voldoende bewust van een aantal ontwikkelingen in het dossier. Ik ben in het bezit van een kopie van een klacht bij de Europese Commissie, afdeling concurrentiebedrijf. Die klacht werd reeds op 22 januari 1999 door de beroepsvereniging "Comité de liaison européen des commissionnaires et auxiliaires de transport" ingediend. Deze beroepsvereniging, die 18 000 transportmaatschappijen met ongeveer 650 000 personeelsleden vertegenwoordigt, diende klacht in voor de distorsie met belastinggelden die de NMBS in het pakjesvervoer - door ABX, een onbestaande maatschappij tenzij in naam - verwezenlijkt.

In een document van Echo-Transport van 19 april 1999 lees ik verder nog iets.

Herman De Croo

"ABX ne dispose, en effet, pas de la personnalité morale et n'est qu'une branche d'activité de la SNCB".

Verder lees ik nog iets eigenaardigs in de *global review* in *The New York Times* van 6 april 1999. De heer Schouuppe legt daarin een aantal zaken uit, onder andere waarom hij de Europese richtlijnen niet wil naleven en geen splitsing van zijn maatschappij wenst. Hij legt ook uit dat hij via ABX strategische overnames doet als Thysen Haniel Logistik (THL) in Duitsland, Kärstens Unique, Scholten en Kors in Nederland en Groot-Brittannië en dat hij ook aan diversificatie doet in de telecomunicatiesector, dit na het vervoer van pakjes in het buitenland. Dit alles gebeurt met geld waarop wij graag enige controle zouden zien.

Mijnheer de voorzitter, in Factuel van 19 april 1999 lees ik dat opnieuw wordt overgegaan tot het uitschrijven van 3 141 500 000 frank om een lening bij banken te kunnen aangaan. Dit gebeurt op dergelijk korte termijn dat men in die milieus zegt, ik citeer : "L'offre ne serait, dès lors, qu'une sorte de mascarade pour attribuer le marché à la banque londonienne, plus souvent qu'à son tour, tout en ayant l'air de respecter les formes requises. Et l'expert qui a formulé la bonne offre empêche une commission qui peut se chiffrer en millions. Or - est-ce un hasard ? -, il se trouve qu'Etienne Schouuppe, l'administrateur de la SNCB, a un gendre qui, justement, travaille à la banque Merrill Lynch". (Factuel, 19 avril 1999).

Men kan zich een aantal vragen stellen over het benutten en de aanwending van de middelen en dus is de inspectietaak die wij het Rekenhof voor de eerste maal zouden opdragen, van belang.

Ik probeer nu theoretisch op een enkele opmerking van de heer Vanvelthoven te antwoorden. Wellicht kan de heer Reynders nog enige aanvulling geven. Bij mijn weten heeft de heer Schouuppe niet enkel een aantal topmandaten, maar ook beslissingsbevoegdheid in een aantal sectoren die ik u opnoem. Eerst en vooral is hij financieel directeur van de NMBS, een maatschappij met een zakencijfer van 120 miljard frank, voor 70% rechtstreeks of onrechtstreeks gesubsidieerd. Sedert het opstappen van de heer de Closset is er immers geen financieel directeur meer en ligt deze verantwoordelijkheid dus bij de heer Schouuppe. Daarnaast is de heer Schouuppe ook president van Eurofima, de Europese bank die werd opgericht met staatswaarborg en geld uitleent aan alle spoorwegmaatschappijen. De heer de Closset die jaren geleden de NMBS verliet, is nu directeur van Eurofima, eigenaardig ! nog. De heer Schouuppe is ook president van ABX en tevens van

THL in Duitsland. Bovendien is hij president van Eurostation, een zeer belangrijk studiebureau dat enkel werkt met en voor spoorwegen en aan prijzen die het dubbele bedragen - ik wijs mijn woorden - van normale prijzen. Deze maatschappij oefent ook druk uit om te worden aangesteld als studiebureau als de NMBS in Antwerpen of Gent terreinen beschikbaar zou stellen voor onder meer de modernisering van de infrastructuur van Justitie.

De heer Schouuppe is ook president van Interferry Boat dat niet alleen de maatschappijen van ferryboten groepeert, maar ook Euratal, de maatschappij die de container- en vrachtsector in Antwerpen beheert. Ten slotte is hij - ik was het bijna vergeten - afgevaardigd beheerder van de NMBS. Ik som enkel deze topfuncties op. Daarenboven staat hij aan de top van een tiental filialen. Dat is toch al de moeite om terzake eens een onderzoek in te stellen.

Een ander antwoord dat ik op een theoretische vraag zou willen geven, is dat de controle waarin het Rekenhof in 1926 met de aanstelling van revisors heeft voorzien, blijkbaar geen voldoening geeft. In tegenstelling tot de verklaring van de heer Schouuppe in een interview in de *Knack* van 14 april 1999, waarmee ik *con amore* mijn uiteenzetting zal eindigen, lees ik in het verslag van het college van commissarissen van 29 april 1993 dat ik in het archief van de Kamer heb teruggevonden, dat hij zijn goedkeuring slechts onder een uitgebreid en uitdrukkelijk voorbehoud aan de rekeningen op de algemene vergadering van 29 april 1993 geeft. Ik citeer daaruit : "Wij dringen erop aan dat alle procedures inzake administratieve en boekhoudkundige organisatie strikt zouden worden toegepast en wel dusdanig dat geen enkele verrichting kan worden geboekt zonder overmaking aan de boekhoudkundige diensten van afdoende stavingsstukken".

Welnu, ik meen te weten - maar wie ben ik dat ik mij niet kan vergissen - dat de revisors voor de komende algemene vergadering van 29 april die 15 dagen voordien moet worden voorafgegaan door een vergadering van de raad van bestuur, pas om 21.00 uur de dag voordien de verslagen ontvangen die de basis moeten vormen voor hun controle.

Ik maak van de gelegenheid gebruik om heel serene met de kalmte die mij eigen is enkele uitspraken die tegen mij zijn gericht, te citeren van de best betaalde ambtenaar van het land - volgens de heer Reynders zou hij alleen reeds als afgevaardigd bestuurder van de NMBS een paar jaar geleden 17 miljoen per jaar ontvangen; ik houd dan nog geen rekening met zijn mogelijke inkomsten

als gevolg van zijn functies in bijvoorbeeld Eurofima, THL, Eurotrans, Eurostation, Ferryboat, omdat dit mijn zorg niet is - van een instelling waarvan de staat uiteindelijk voor 100% aandeelhouder is, opdat ze in de Handelingen zouden worden opgenomen, zonder dat ik misbruik wens te maken van de *freedom of speech* die al 31 jaar in de Kamer de mijne is en die ik hopelijk nog lang zal genieten. De heer Schouuppe antwoordt in *Knack* op geen enkele precieze vraag. Wanneer men hem vraagt wat THL heeft gekost, zegt hij : "Wij hebben veel meer gekregen dan wij betaald hebben". Op de vraag "Wat doet gij met de kritiek op de wet van december 1995" luidt zijn antwoord : "De bekware bedrijfsrevisor Daerden". Dat is toch wel magnifiek ! "Le réviseur comptable compétent Daerden". Ik meende dat wij een minister van Transport met dezelfde naam hadden. Wellicht gaat het om een andere Daerden. *Ce comptable de taille* heeft blijkbaar voor alle problemen een oplossing gevonden. De heer Schouuppe zegt verder : "Als dit een examen was, haalde De Croo geen 3 op 20". De journalist stelt nadien de vraag : "Koopt gij dit en gaat ABX op de beurs ?" De heer Schouuppe antwoordt : "Dat De Croo er niets van snapt, is heel juist. De Croo kent zelfs de bedragen niet". Dat is ook de reden waarom wij een onderzoek vragen ! De heer Schouuppe beweert zelfs - ik vermeld het omdat ik het grappig vind en het in de Handelingen moet worden opgenomen - : "Die dorpspoliticus snapt het niet".

De dorpspoliticus die voor u staat, heeft als minister van Verkeer de fout begaan om destijds de heer Schouuppe te benoemen. *Errare humanum est, perseverare diabolicum*. Ik stel me toch bijkomende vragen. Dat een persoon die leeft van de staat - ik heb dit reeds zeer dikwijls duidelijk gemaakt - zich in deze zin uitdrukt is verrassend. Het ergste komt echter nog. De heer Schouuppe ging voor een nachtelijke stage bij de onderzoeksrechters en de bevoegde diensten van het gerecht in de leer.

Wanneer men hem zegt dat hij suggereert dat politiek in het onderzoek meespelt, antwoordt hij en ik citeer : "De Croo heeft bij VTM en in *Knack* spontaan de namen van de onderzoeksrechters genoemd zonder dat de journalist erom vroeg. Ik vind dit merkwaardig. Ik ben ervan overtuigd dat er politieke manipulatie in het spel is." De topbeheerder van ettelijke maatschappijen in dit land, met een wedde die vier à vijfmaal die van een eerste minister bedraagt, wordt voor een aantal feiten een hele dag en nacht ondervraagd samen met zijn collega, de

heer de Closset, en in beschuldiging gesteld en zegt dat hij er persoonlijk van overtuigd is dat er politieke manipulatie in het spel is. Wat betekent dit in de praktijk? Dit betekent dat de heren Reynders en De Croo -ik ken onderzoeksrechter Leys noch de heer Bulthé - politieke macht zouden hebben uitgeoefend om de heer Schouppe te laten ophouden en niet te laten aanhouden, hem 24 uur te laten ondervragen in het kader van een onderzoek dat misschien al jaren wordt gevoerd en waarvan de heer De Croo op geen enkele manier op de hoogte is.

Deze man, een van de hoogste ambtenaren, zeer goed betaald, die geen controle wil en geen cijfers toont in zijn NMBS, die wekelijks rechtstreeks en onrechtstreeks twee miljard ontvangt om soms eerbare en sociale doelstellingen van de gemeenschap te dienen, zegt dat er politieke manipulatie in het spel is wanneer het gerecht optreedt. Ik zeg dit omdat ik weet dat dit in deze Handelingen zal bewaard blijven. Wanneer iemand zich laat verleiden tot een dergelijk taalgebruik, moet er grote paniek heersen. Er moeten dingen zijn waarvoor hij het daglicht schuwt.

Ik zal dit aspect niet loslaten. Ik heb in 1991 220 amendementen ingediend om te vermijden dat meer en meer de mogelijkheden van het Rekenhof, van de Kamer, van de bevolking en van het parlement zouden worden uitgeschaald. In welke situatie mijn partij ook na 13 juni zal verkeren, dit laat ik niet in de openbare bedrijven los.

Wij zijn hiermee nu al acht jaar bezig, alleen vanuit onze opdracht als controllerend kamerlid. Er spelen geen andere motieven mee. Ik wil dat de waarheid aan het licht komt over de affectatie van de middelen die het parlement de regering jaarlijks toekent. De heer Van Aperen heeft op het einde van zijn betoog heel pertinent gezegd, ik citeer: "Blijft de vraag waarom de minister deze audit niet wenst. Vrees hij soms dat onfrisse praktijken aan het licht worden gebracht? Als politiek verantwoordelijke die de belangen van de burger, de belastingbetalen en de reiziger moet behartigen, is het onbegrijpelijk dat hij de boot afhoudt. De anti-politiek kan er maar wel bij varen".

Ik hoop dat de meerderheid de moed zal hebben dit onderzoek te laten geschieden. Wij zullen de uitslag daarvan krijgen. Indien zij geen blijk kan geven van dit minimum aan openheid van bestuur of met andere woorden van het opvolgen van

belastinggeld - want daarop komt het neer - en indien zij deze doorlichting niet aan haar eigen controleorgaan zal toevertrouwen, rijzen er bij mij levensgrote vragen.

Alleen de toekomst interesseert mij. Ik hoop dat ik hierop een positief antwoord zal krijgen.

De voorzitter : Alvorens het woord te geven aan de heer Reynders vestig ik er de aandacht van de heer Vanhoorebeke op dat artikel 72, 4°, van toepassing is en dat alleen de indieners en de rapporteurs het woord kunnen vragen.

De heer Herman De Croo (VLD) : De heer Vanhoorebeke heeft het amendement mee ondertekend.

De voorzitter : Ik zal een uitzondering maken voor een kort betoog, maar het is niet in overeenstemming met het Reglement.

La parole est à M. Didier Reynders.

M. Didier Reynders, président du groupe PRL-FDF : Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, je ne répéterai pas ce qu'on a déjà dit à propos de ce dossier, depuis les débats sur la loi relative à l'extension des missions de la Cour des comptes en commission et en séance plénière.

Je voudrais évoquer un certain nombre de points de manière relativement brève pour tenter une fois de plus de convaincre de la nécessité de réaliser un audit.

Je voudrais tout d'abord revenir sur la loi proprement dite et sur les raisons de notre démarche.

Pendant des années, nous avons tenté de faire en sorte que la Cour des comptes ait une mission de plus en plus large dans de nombreux domaines. Elle contrôle aujourd'hui les dépenses et est de plus en plus souvent chargée de contrôler les recettes. De plus, depuis le vote d'une loi l'année dernière, elle peut également mener des audits de gestion. Je répète pour la xième fois - je n'ai plus le nombre exact en tête - que, dès le vote de cette loi M. De Croo et moi-même avons systématiquement rappelé que notre intention était que l'on applique cette législation pour la première fois à la SNCB. La loi a été votée dans cette assemblée. Dès lors, nous avons déposé une proposition de résolution demandant d'appliquer la loi à la SNCB. Je répète que nous demandons simplement à la Cour des comptes, bras armé du parlement en matière de comptabilité et d'analyse financière, de vérifier - et les termes ont

leur importance - la bonne utilisation des deniers publics. L'Etat consacre des moyens très importants au transport ferroviaire, il est normal qu'il vérifie comment ces moyens sont utilisés. Et si l'on veut organiser des missions d'audit, il est tout à fait logique que la première mission porte sur la principale entreprise publique du pays.

Si nous avons déposé cette proposition de résolution, c'est, bien entendu, parce que depuis un certain temps déjà, des craintes apparaissent à propos de la dérive de cette entreprise. Dérive que je peux résumer de trois façons.

Il y a d'abord une dérive de la loi du 21 mars 1991 sur les entreprises publiques dites autonomes, qui deviennent tellement autonomes qu'elles sont pratiquement des "électrons libres". Je ne rappellerai pas ici le débat que nous avons eu avec M. Di Rupo en ce qui concerne la première équipe de gestion de Belgacom (présidence et administrateur délégué). Fait rare dans l'histoire gouvernementale de notre pays, un ministre ayant la tutelle d'une entreprise a préféré déposer personnellement un dossier judiciaire au palais de justice plutôt que de le confier à son collègue de la Justice. Cela a été à l'origine de la saga Belgacom avec les démissions et le remplacement complet du conseil. Mais depuis le début, nous critiquons le principe même de la loi de 1991 qui, sous le concept d'autonomie, abandonne, en fait, tout contrôle.

J'en viens ainsi au deuxième élément. Le contrôle disparaît. On a beau nous parler d'un collège de commissaires chargé d'examiner notamment les moyens financiers les plus importants mis à disposition des entreprises publiques, le contrôle disparaît totalement. Quand nous avons souhaité que l'on maintienne un contrôle de la Cour des comptes sur la financière TGV - il ne s'agit jamais que de 150 milliards! -, le gouvernement a décidé qu'il confierait la tâche à des réviseurs. Je dois reconnaître que le ministre du Budget était plutôt favorable à notre thèse. Selon moi, ne pas maintenir un contrôle public relève de l'aberration.

La troisième dérive concerne les constatations financières. Je reviendrai sur ce point. Je n'ai pas l'habitude de faire des prédictions mais, monsieur le ministre, je peux vous dire que selon moi, aux environs de 2002-2003, la trésorerie de la SNCB aura disparu. Je sais que c'est au moment où il n'y a plus de trésorerie que certains ministres commencent à s'inquiéter de la situation. Mais il faut quand même savoir qu'il n'y aura probablement plus de capacité de trésorerie dans

Didier Reynders

l'entreprise à partir de 2002-2003 et ce, simplement en raison d'opérations financières de plus en plus complexes, parfois décidées par le parlement lui-même, de manipulations des comptes - il n'y a ici aucune connotation péjorative - et de simple application de règles qui ne sont valables pour aucune autre société. Toutes ces démarches font que la trésorerie se vide.

Il me semble d'ailleurs que cet élément - et c'est important - est reconnu par l'administrateur délégué et ses principaux collaborateurs mis en cause aujourd'hui.

Plus personne dans l'entreprise n'ose nier que depuis dix ans, on a mené des opérations qui conduiront la trésorerie de la SNCB vers une situation exsangue aux environs de 2002-2003. Ces dérives nous ont amenés à demander un audit et avant cela, M. De Croo avait déjà souhaité une commission d'enquête.

Deuxième remarque, la procédure a été longue. Nous avons fait preuve d'une patience assez extraordinaire. En ce moment, dans une salle de ce même bâtiment, on débat de la déclaration de révision. Nous aurons fait preuve de patience jusqu'au dernier moment, que ce soit en commission, dans des contacts avec la Cour des comptes, avec l'entreprise ferroviaire et avec tout qui, dans la majorité, a voulu ouvrir un peu la porte. M. Vanvelthoven l'a encore fait récemment. Maintenant, il est temps que le parlement décide.

Troisième remarque, il faut procéder à un vote. Je voudrais rappeler notamment à l'attention de nos collègues SP que s'ils souhaitent des aménagements du texte, on a rarement vu des parlementaires plus ouverts à des propositions d'aménagement que M. De Croo et moi-même. Nous sommes partis d'un texte précis. A la suite du débat avec la Cour des comptes, on nous a invités à prévoir un texte le plus large possible, confiant à la Cour des comptes le soin de délimiter la période et la durée de son examen, son champ d'investigation et nous avons accepté. Un de nos collègues que je ne citerai pas et qui débarquait en commission nous a même reproché d'avoir fait ce travail de manière trop peu précise. Quand on apparaît pour la première fois lors de la dernière séance de commission, il est normal qu'on ne comprenne pas bien le fil de l'histoire !

Par contre, quand M. Vanvelthoven nous demande de revenir à une notion où l'on délimiterait par exemple la période d'investigation, que ce soit depuis 1991, 1988, 1981 ou 1926, date de la création de la SNCB ou même

avant si on remonte aux différentes entreprises privées reprises par le secteur public, cela ne nous pose aucun problème. Le but est de demander à la Cour de faire la clarté et d'obtenir un rapport le plus indépendant possible à l'égard de cette entreprise.

Monsieur le ministre, même pour des secteurs beaucoup plus délicats que la gestion du financement d'une entreprise publique, je songe à la gestion de la trésorerie même de l'Etat, on a finalement accepté. Je sais que cela n'a pas été simple ni pour votre prédécesseur ni pour vous-même de l'admettre. Mais, progressivement, à force de débats, nous avons admis en commun - je reconnaissais que vous avez ouvert la voie - qu'il était normal que la Cour des comptes puisse vérifier si, par exemple, des opérations de gestion de la trésorerie de l'Etat étaient ou non efficaces, c'est-à-dire répondent à la bonne gestion des deniers publics. Je l'ai d'ailleurs dit lors d'une séance précédente, les résultats de la Cour des comptes n'enlèvent rien au débat politique. Quand la Cour des comptes nous dit dans un dernier rapport que des opérations de gestion de la trésorerie de l'Etat nous ont fait perdre de l'ordre de 25 milliards, cela n'empêche pas des parlementaires de crier au scandale et un ministre de déclarer que par rapport à la gestion de l'ensemble de la dette, la situation reste tout à fait acceptable et performante. Le débat politique n'est pas vidé, il redémarre sur une base incontestée en matière de chiffres.

Quatrième remarque, nous souhaitons appliquer cette démarche à la SNCB, sur la période que l'on voudra bien prendre en considération, en sachant que cette entreprise évolue au fil du temps. Je ne vais pas citer beaucoup de chiffres mais prendre juste quelques éléments. Tout d'abord en termes d'effectifs, puisqu'on nous cite souvent les effectifs de la SNCB. Il est vrai qu'en 1980, il était de 65 652 personnes; en 1990, de 45 205 et en 1998, de 40 019. La tendance n'a pas cessé d'aller dans la même direction au cours de ces dernières années, avec une reprise actuelle d'embauche partielle mais qui nous amènera en 1999 à peine à 41 000 emplois. Je cite ces premiers chiffres pour couper les ailes à un canard qui voudrait qu'une restructuration du personnel ait eu lieu dans les années 80 mais que depuis le début des années 90, la démarche ait été inversée.

Pourtant, supprimer 5 000 emplois sur 45 000 depuis 1990 jusqu'à ce jour, j'estime que c'est beaucoup. Et encore,

je ne suis pas remonté à 1988, époque de l'entrée en fonction de la nouvelle majorité. Le moins que l'on puisse dire, c'est que la tendance s'est largement accentuée.

Pour faire une comparaison, on estime qu'il y a environ 7 000 emplois de moins que lorsque M. De Croo était ministre des Communications. On se rend ainsi compte de l'évolution que les ministres successeurs de M. De Croo ont mis en oeuvre.

Le deuxième chiffre que je voudrais mettre en évidence est le déficit structurel. En faisant abstraction de la loi du 20 décembre 1995 et des techniques financières ou comptables un peu particulières, j'évalue le déficit structurel de la SNCB à 13 milliards de francs en 1997 et à 11,9 milliards en 1998. Si le ministre le souhaite, je lui communiquerai l'ensemble des calculs qui m'ont permis d'arriver à ce résultat. Il en résulte que le déficit oscille entre 12 et 13 milliards de francs par an.

Enfin, j'en arrive à un troisième chiffre, qui donnera peut-être une indication au ministre des Finances. La SNCB a annoncé qu'elle avait enfin atteint, cette année, une situation dans laquelle ses ressources propres dépassaient les subventions de l'Etat. Il s'agit là d'un véritable miracle ! En effet, cette entreprise dégage 40 milliards de cash pour 130 milliards de charges. Pourtant, après une série de présentations comptables, elle parvient à dire que le cash dégagé représente la moitié des charges.

Je tenais à vous citer ces quelques chiffres à propos de l'entreprise ferroviaire afin de bien situer le débat.

Comme je vous l'ai dit tout à l'heure, ces chiffres aboutiront, à mon sens, à une impasse de trésorerie en 2002-2003. Il me semble dès lors qu'un audit de la Cour des comptes nous permettant ne fût-ce que de percevoir cette perspective, s'impose. Si on a peur de voir ce qui s'est passé ces dernières années, examinons au moins ce qui se passera dans les deux ou trois ans à venir. Se retrouver avec une entreprise telle que celle-là pratiquement en cessation de paiement est tout de même un enjeu majeur en termes de financement.

Si l'on interroge aujourd'hui les responsables de l'entreprise, je crois qu'ils admettent le fait que ces dernières années, on a multiplié les différentes opérations de financement. Je ne les reprendrai pas toutes: la dernière date de février 1999. Monsieur le ministre, vous qui gérez l'Etat, sachez que ces bâtiments-ci, de même que ceux qui se

trouvent de l'autre côté du Parc royal, peuvent peut-être intéresser un investisseur américain ! Il n'est pas exclu qu'il serait prêt à faire une opération de "rent-rent-back" sur le Palais de la Nation ! La SNCB vient de décider d'entreprendre une telle opération puisque le conseil d'administration et le comité de direction décidaient, respectivement à la fin 1998 et au début 1999, de louer et de relouer la gare de formation d'Anvers.

Je ne suis pas opposé aux techniques de financement. Comme l'a rappelé M. De Croo à plusieurs reprises, il a été l'initiateur d'opérations comme celles-là à propos de la SABENA lorsqu'il s'agissait de renouveler la flotte aérienne. Mais à un certain moment, il faut oser calculer ce que représentent ces opérations par rapport à un plan de trésorerie. Or, je crois qu'il faut admettre aujourd'hui que la situation s'annonce catastrophique pour les prochaines années.

Avant de terminer, j'évoquerai encore trois points précis. Le premier concerne les commissaires. Je ne voudrais pas charger systématiquement le collège des commissaires de l'entreprise car, dès 1993, les rapports démontrent que ces derniers ont attiré l'attention du conseil d'administration et des autorités de tutelle sur le risque que pouvaient comporter à terme des opérations de *sale and lease-back* et de *sale and rent-back* pour la trésorerie. Il est évident que tous ceux qui utilisent des opérations comme celles-là savent que ce ne sont que des techniques de financement. Il s'agit là d'une technique d'emprunt comme une autre, mais si l'on oublie que c'est une technique d'emprunt, on finit par se leurrer sur la réalité des comptes.

Par conséquent, le collège des commissaires n'a pas été absent des débats, mais il n'avait pas les moyens d'aller voir plus loin.

Ma deuxième remarque de conclusion concerne précisément le fait d'aller voir plus loin, c'est-à-dire aller voir le groupe SNCB. Monsieur le ministre des Finances, il vous a été dit que ce groupe ne relevait pas des services publics et que vous n'aviez donc rien à dire à son propos. Je vous signale cependant que dans des rapports qui ne nous sont plus communiqués par l'entreprise - vous vivez comme moi en Belgique et vous savez que les rapports non communiqués sont les premiers que nous recevons -, c'est-à-dire les rapports sur le groupe SNCB, nous trouvons deux éléments intéressants. Je ne vais pas entrer dans les détails des acquisitions un peu folle de ces derniers mois.

Premièrement, "Outre la maison-mère SNCB", dit le rapport du 31 décembre 1998 qui vient d'être soumis au conseil d'administration, "le périmètre de consolidation 1998 comprend 87 sociétés, soit 52 intégrations globales, 13 intégrations proportionnelles et 22 entreprises mises en équivalence." Cela donne une idée de l'ensemble que représente aujourd'hui l'entreprise SNCB.

Mais je vais vous donner un autre chiffre car nous pourrions nous dire que beaucoup d'autres groupes vont dans la même direction. Par rapport à une maison-mère, sauf en ce qui concerne l'Etat qui a la même pratique que la SNCB, qu'essaient de faire les dirigeants du groupe à travers la constitution du groupe ? Ils essaient de rendre leur ensemble plus efficace et souvent plus profitable. Nous sommes ici dans un groupe dont la maison-mère nous dit : "Tout ce qui se trouve dans le groupe hors SNCB, ce ne sont pas des missions de service public, ce sont des missions commerciales." Je présume qu'il s'agit donc de missions à vocation profitable. En fait, elles sont tellement profitables que quand vous regardez le résultat du groupe, vous voyez que c'est la SNCB qui apporte l'ensemble du résultat, du moins l'essentiel de celui-ci. Je retombe alors sur des notions d'endettement. Je vous fais surtout remarquer, monsieur le ministre, que l'endettement de la SNCB est de l'ordre de 82 milliards et l'endettement du groupe de 163 milliards, avec 52 intégrations globales, c'est-à-dire des intégrations où la SNCB maîtrise les opérations. Cette débûgétisation que l'Etat a reportée sur la SNCB à travers son endettement se reporte à son tour sur le groupe dont l'endettement atteint 163 milliards. Tout cela démontre qu'il est vraiment temps de réaliser ce type d'audit. Ma conviction profonde est, sur le plan du fond, qu'il est indispensable que nous ayons une analyse objective de la Cour des comptes, qui débouchera à la fois sur un débat politique concernant la situation financière de l'entreprise, mais aussi sur un débat politique réorganisant le système de contrôle de cette entreprise prévu par la loi de 1991. Il est question, depuis plusieurs années déjà, d'évaluer cette loi et de la réformer. J'ai dit au ministre de tutelle qu'il n'était pas normal que l'actionnaire ne joue pas son rôle de définition de la stratégie et de contrôle général sur les comptes de l'entreprise. Je sais que l'on fait du "corporate governance". Mais cela ne doit pas aller jusqu'à abandonner totalement la direction. Même dans le secteur privé, cela ne se fait pas. Des exemples récents ont démontré que

quand une divergence forte intervenait entre l'actionnaire et le gestionnaire, il fallait bien, à un moment donné, que ce soit le gestionnaire qui cède face à son actionnaire. Dans le cas présent, nous avons l'impression qu'une liberté totale est laissée au gestionnaire.

Deuxièmement, l'autre conclusion, au-delà du fond, se situe sur le plan politique. Je dois vous avouer, monsieur le ministre, que je ne comprends toujours pas pourquoi, face à la situation de l'entreprise, aux enjeux financiers qu'elle va représenter pour l'Etat dans les prochaines années et au débat judiciaire qui est en train de se nouer, vous décidez de mettre le couvercle sur la marmite. Pourquoi partir de l'idée qu'il est dangereux de demander à la Cour des comptes de réaliser une analyse ? Quand il fut question d'analyser la gestion de la trésorerie de l'Etat, d'analyser les relations entre le ministère des Finances et les communes, nous nous sommes mis d'accord, malgré les appréciations divergentes, sur l'idée qu'au-delà des audits internes, nous devions aller vers une analyse externe, qui ne soit pas un échange d'arguments politiques, mais qui soit un regard porté sur les comptes par des spécialistes, c'est-à-dire par ceux de la Cour des comptes. Or, aujourd'hui, de quoi disposons-nous ? D'à peu près rien, sauf des fuites. Les indications que je viens de vous donner, je ne les reçois pas en tant que parlementaire, mais bien en tant que citoyen d'un pays où tout se sait.

Mais il me paraît totalement invraisemblable que cette situation persiste, d'autant qu'on vient d'apprendre qu'un conseil d'administration existait - comme le Phénix, il renait de ses cendres - et aurait peut-être un mot à dire à l'égard de l'administrateur délégué. Le président du conseil d'administration - la comparaison pourrait être faite avec la réforme de l'administration des Finances - demande au comité de direction, présidé par l'administrateur délégué, de faire le point. Il a aussi demandé à l'audit interne, placé directement sous la responsabilité de l'administrateur délégué, de rédiger une note. Le conseil d'administration va également demander au collège des commissaires de réaliser une analyse de la situation.

Si cela vous intéresse, je vous ferai parvenir les demandes d'augmentation d'honoraires que les réviseurs de l'entreprise adressent à l'administrateur délégué.

Si c'est à cette personne - sur laquelle je ne porte pas de jugement, l'enquête judiciaire se prononcera - qui reconnaît

Didier Reynders

aujourd'hui, et en tout cas est mise en cause pour un certain nombre de faits, que l'on demande de faire le point, on peut pratiquement déjà donner le résultat de l'analyse.

J'espère qu'il sera encore possible demain, lors des votes, d'obtenir un sursaut afin que nous demandions à la Cour des comptes, dans les délais qu'elle souhaite se fixer, à propos de la période qu'elle souhaite examiner, sur les sujets qu'elle veut retenir comme étant son champ d'investigation, de nous remettre dans les prochains mois un rapport le plus objectif possible sur ce qui s'est passé durant ces dernières années au sein de l'entreprise, mais surtout - je rejoins là M. De Croo - sur ce qui va s'y passer et sur les engagements auxquels l'Etat va devoir faire face lorsque la trésorerie sera exsangue.

J'espère que nous obtiendrons un vote un peu différent de ce malheureux 9 contre 6 obtenu en commission.

Le président: Le vote sur la proposition de rejet aura lieu ultérieurement.

De stemming over het voorstel tot verwerping zal later plaatsvinden.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

- *La séance est levée à 12.08 heures. Prochaine séance plénière mercredi 21 avril 1999 à 14.00 heures.*

- *De vergadering wordt gesloten om 12.08 uur. Volgende plenaire vergadering woensdag 21 april 1999 om 14.00 uur.*

Antwoord van de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken op de vragen gesteld door de heren Jef Tavernier en Karel Van Hoorebeke naar aanleiding van de besprekking van het wetsontwerp houdende inkorting van de administratieve hechtenis van buitenlanders die illegaal op het Belgisch grondgebied verblijven (punt 5 van de agenda) :

"Op de eerste vraag van de heren Tavernier en Van Hoorebeke kan ik antwoorden dat de praktijk waardoor de termijn van de administratieve hechtenis wordt gestart of geschorst wanneer

een poging tot repatriëring moet worden onderbroken door de houding van de betrokken persoon, niet als een omzeiling van de wet of als strijdig met de wet moet worden beschouwd, voor zover die praktijk beperkt wordt tot de situaties waarbij de betrokken diensten, met name de dienst Vreemdelingenzaaken en de rijkswacht, het nodige hebben gedaan om de repatriëring te laten doorgaan en de stopzetting van de repatriëring enkel en alleen te wijten is aan de houding, bijvoorbeeld de weerspannigheid, van betrokkene.

In zo'n geval begint er een nieuwe termijn te lopen. Maar het is duidelijk dat de betrokken diensten binnen de kortste tijd na de stopzetting van de poging tot repatriëring een nieuwe poging tot repatriëring moeten organiseren en dat zij de nieuwe poging niet kunnen uitstellen tot het einde van de nieuwe termijn. Die verplichting is duidelijk in de wet vastgelegd.

Op de tweede vraag van de heer Tavernier kan ik antwoorden dat de artikelen 74/5 en 74/6 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen niet cumulatief worden toegepast.

Tenslotte wens ik in te gaan op de tweede vraag van de heer Van Hoorebeke en een kort overzicht van de actuele toestand inzake de verwijderingen te geven.

Op dit ogenblik zijn volgende centra in gebruik :

- aan de grens het INADS-centrum en het transitcentrum 127. Beide centra hebben slechts een beperkte capaciteit;

- het centrum 127bis te Steenokkerzeel dat wordt gebruikt voor de vasthouding van asielzoekers op basis van artikels 74/5 en 74/6 van de hierboven vermelde wet van 15 december 1980;

- drie centra voor de opsluiting van illegalen die op het grondgebied werden aangehouden, met name een centrum te Brugge, Merksplas en Vottem. Tijdelijk wordt een gedeelte van het centrum te Brugge gebruikt voor de vasthouding van uitgeprocedeerde asielzoekers die aan de grens zijn tegengehouden.

Voor 1998 betekent dit een totaal van 3 042 verwijderingen, 212 asielzoekers werden teruggeleid naar de grens en 367 werden bij hun aankomst aan de grens tegengehouden.

Voor het eerste kwartaal van 1999 waren er in totaal 644 verwijderingen. 23 werden teruggebracht naar de grens en 82 werden bij hun aankomst teruggedreven.

Op dit ogenblik zijn er opgesloten :

- in totaal 365 personen;
- aantal asielzoekers die aan die grens zijn tegengehouden : 177.

Het aantal aan de grens tegengehouden personen is buitenmatig hoog. Dit is het gevolg van, ten eerste, een stijging van het aantal personen die aan de grens op de luchthaven te Zaventem worden tegengehouden en, ten tweede, het systematisch verzet van een grote groep van die personen bij elke poging tot terugdriving. Dit verzet wordt waarschijnlijk gestimuleerd door een harde kern.

Die harde kern van personen werd intussen uit de groep weggenomen en overgeplaatst naar een gevangenis, omdat zij het leven in het gesloten centrum 127bis te Steenokkerzeel onmogelijk maakten.

Intussen wordt er geprobeerd om de andere personen te overtuigen om vrijwillig te vertrekken, zoals aanbevolen door de commissie-Vermeersch. Hierbij wordt onder meer aan de betrokken personen een beperkt zakgeld aangeboden.

Indien zij zich niet bereid verklaren om vrijwillig te vertrekken, wordt er een escorte georganiseerd. Indien blijkt dat zij zich blijven verzetten bij de escorte, in de mate dat de poging tot terugleiding opnieuw stopgezet moet worden, rest er geen alternatief dan voor hen een terugdriving met een zakenvliegtuig te organiseren. Hen vrijlaten zou geen goede oplossing zijn, omdat dit het - eventueel zelfs gewelddadig - verzet zou belonen en aanmoedigen."